

Наодинці з Фондом

Міністр фінансів
Олександр Данилюк
публічно виступив проти
Прем'єра Гройсмана,
намагаючись заручитися
підтримкою МВФ
» стор. 4

«Святий» зі скіфським оленем

За внесок
у світове
кіномистецтво у
Києві нагородили
німецького актора
Юргена Прохнова
» стор. 3

Вище — тільки гори

У найвіддаленішому селі
України, розташованому
на висоті 1100 метрів,
мешкає не більше
двадцяти осіб

» стор. 9

Україна молода

Вівторок, 5 червня 2018 року

№ 59 (5375)

4 820094 140019 >

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 26,113 грн
1 € = 30,472 грн
1 рос. руб. = 0,419 грн

Сівба ярим, сівба долиною

На початок
червня
завершили посів
яровини шість
областей

» стор. 5

Трактор в полі дир-дир-дир.
Фото з сайта agropolit.com.

Марк Фейгін
адвокат, громадський захисник
Романа Суцєнка

«...кейс Вишинського дуже схожий на справу Суцєнка. Він теж журналіст, теж звинувачується, зокрема в зраді батьківщині. (...) Було б простіше для всіх знайти компромісну форму і обміняти Суцєнка на Вишинського й закрити ці дві історії».

■ ВОЛЕВІЯВЛЕННЯ

Токсичні вибори

Передвиборча гонка з пострілами та фейковим мінуванням

Ірина КИРПА
Одеська область

Через численні провокації та спробу зірвати хід виборчої кампанії, проголосувати на повторних виборах голів та рад у селищних та сільських об'єднаннях територіальних громад змогло не більше 15 відсотків виборців Ширяєвського й Великомихайлівського районів Одещини. Найвища явка зафіксована на ділянках у селах Нікомарівка та Саханка. Там встигли проголосувати 44,7% та 40,6% відповідно.

Для відновлення порядку терміново викликали понад 150 представників правоохоронних органів, а також фахівців вибухотехнічної служби. До епіцентру баталій потрапило село Цебрикове, де люди вийшли на спонтанну акцію протесту під традиційними гаслами «Банду геть!».

На виборчій дільниці у Великомихайлівському районі 13 поліцейських отримали травми різних ступенів важкості під час затримання провокаторів, які влаштували масову бійку. Депутату Чорноморської міськради Василю Бугайчуку, за свідченнями прихильників політсили Юлії Тимошенко, в бійці з поліцією зламали ногу. До місця подій швидко прибули чотири КрАЗи Національної гвардії України, щоб запобігли кровопролиттю.

В облуправлінні Нацполіції Одеської області розповіли, що помічник нардепа Вадима Івченка («Батьківщина»), який стріляв у повітря з травматичної зброї, затриманий, а виборчий процес відновили відразу ж після того, як з'ясувалося, що всі анонімні повідомлення про мінування дільниць — фейкові.

Найскладніша ситуація була на ділянках у смт Цебрикове та Вишневе, де 85 відсотків виборців вирішили залишитися вдома через погрози псевдомінерів, розповіли у прес-службі Нацполіції Одещини. До відділення місцевої поліції доставили чотирьох хуліганів, які використовували проти співробітників поліції нервово-паралітичний газ. Ще один провокатор свідомо розбив ртутний термометр на виборчій дільниці у селі Вишневе, що спровокувало паніку серед людей та тимчасове обмеження доступу на ділянку.

За фактом погроз та антигромадської поведінки порушено кримінальну справу за статтями 345 КК України («Хуліганство») та 185 («Злісна непокоря співробітникам поліції»).

У листопаді минулого року на виборах до місцевої об'єднаної територіальної громади перемогли представники «Батьківщини», а от блок Петра Порошенка програв. Буквально через кілька днів після цього Одеський окружний суд скасував результати виборів та призначив нову дату повторного голосування на 3 червня 2018 року.

Виборча комісія Таїровської ОТГ відмовилася визнавати перемогу представника «Батьківщини» Тимура Хасаєва та призначила перевибори на 15 липня.

За переконанням активістів «Батьківщини», владу на Одещині обирають під дулом автоматів у буквальному сенсі цього слова. Опозиціонери вважають, що «токсичні» вибори в Одеській області — це «квіточки» напередодні проведення виборів Президента України у березні 2019 року. ■

■ НА ФРОНТІ

Снаряди летять у селища

Окупанти продовжують грубо порушувати норми міжнародного гуманітарного права

Свдокія ФЕЩЕНКО

У районі проведення Операції об'єднаних сил російсько-окупаційні війська не вгамовуються. У неділю 3 червня 27 разів порушили режим припинення вогню, з них чотири рази відкривали вогонь із важкого озброєння — артилерії калібром 122 мм та мінометів калібром 120 мм і 82 мм, повідомляє прес-центр ООС.

Найактивніші бойові дії тривали в районах населених пунктів Авдіївка, Новотороїцьке, Гнупове, Лебединське. Окупанти продовжують грубо порушувати норми міжнародного гуманітарно-

го права. Ввечері, близько 21:00, із гармат калібру 152 мм обстріляли Талаківку. Терористи випустили по селищу міського типу щонайменше три снаряди. На щастя, постраждалих немає. Дані щодо руйнувань уточнюють.

Як зазначається, підрозділи Об'єднаних сил вели активну оборону та давали адекватну відповідь по всій лінії зіткнення. Під час бойових дій минулої доби у складі Об'єднаних сил втрат немає. За даними розвідки, противник поніс втрати: одного окупанта знищено.

Обстановка на лінії зіткнення, на жаль, залишається без змін. Першого дня тижня близько 04:30 противник за-

■ КОЛІЗІЇ

Люди бідніють — «Нафтогаз» жирує

Олег Ляшко вимагає звільнити посадовців «Нафтогазу» та підвищити зарплати і пенсії українцям

Галина ПЕЧЕРИЦЯ

У той час, як українці останні гроші видають за «комуналку», керівництво «Нафтогазу» виписало собі премії у 45 мільйонів доларів. Цим фактом обурився Олег Ляшко. І наголосив: після цього говорити про підвищення тарифів на газ для населення — аморально.

«Правління «Нафтогазу» ухвалило рішення про преміювання себе в розмірі 45 мільйонів доларів за перемогу України в Стокгольмському арбітражі. Це при тому, що кілька десятків мільйонів доларів влада заплатила з держ-

бюджету за послуги міжнародних юридичних компаній, які представляли інтереси України у Стокгольмі. Це нонсенс! Такого ніде в світі немає. Державні посадовці виписують собі мільйонні премії, залиши в кишеню кожному українцю, а люди недоїдають самі і дітей недоговують, щоб сплатити за «комуналку». Хай після цього хто-небудь заїкнеться про підвищення тарифів на газ. Це бенкет під час чуми! Ми вимагаємо від уряду, оскільки вони призначають наглядову раду «Нафтогазу», скасувати рішення про преміювання посадовців, змінити наглядову раду, де з

Тарас ЗДОРОВИЛО

Аби протидіяти бандитам, Нацполіція України вчиться у зарубіжних колег і реалізує практичну частину методології СОСТА. Про це йшлося на «круглому столі» за участю голови Нацполіції Сергія Князєва, начальника кримінальної поліції В'ячеслава Аброськіна з керівником операційного департаменту Консультативної місії ЄС (КМЄС) Удо Моллером та радником із питань кримінальних розслідувань організованої злочинності КМЄС Паулюсом Клікунасом. Наразі Нацполіція є єдиним правоохоронним органом, який займається практичною розробкою цієї методології.

Під час зустрічі було обговорено протидію організованій злочинності в Україні, зокрема, силами Нацполіції. За словами першого заступника голови В'ячеслава Аброськіна, за чотири місяці 2018 року поліцейські виявили, задокументували та припинили злочинну діяльність 118 організованих злочинних груп та організацій.

«У порівнянні, за аналогічний період минулого року — це вже вдвічі більше. Злочинні угруповання адаптують свою діяльність з урахуван-

■ ПРАВОПОРЯДОК

СОСТА на допомогу

За чотири місяці поліцейські припинили діяльність 118 організованих злочинних угруповань

ням змін у середовищі. Багато видів злочинної діяльності стають дедалі складнішими. Тому з метою виявлення, документування та протидії суспільно небезпечним організованим злочинним групам та злочинним організаціям було створено спеціальний підрозділ — Департамент стратегічних розробок», — зазначив В'ячеслав Аброськін.

На сьогодні цей підрозділ укомплектований на 40%, набір до його лав триває. Проте він вже розпочав свою діяльність із протидії ОЗГ. Робота підрозділу буде вестись на постійній взаємодії з управлінням кримінального аналізу.

У Нацполіції триває практич-

Олег Ляшко хоче, щоб зарплати українців вистачало не лише на їжу та ліки.

семи членів — чотири іноземці й тільки троє українців, та не підвищувати ціни на газ. Для цього немає жодних причин», — наголосив Ляшко.

Водночас політик вважає, що сьогодні є всі підстави для підвищення зарплат і пенсій українцям. «За даними Держкомстату, перевиконання бюджету у травні цього року складає 3,2%, а збільшення надходжень від ЄСВ — майже на 31%. Осць вам можливість для підвищення зарплат і пенсій. Сьогодні мінімаль-

на зарплата — 3700 гривень, і вона не зростає, натомість зростають інфляція, ціни на ліки та «комуналку». Це неправильна політика, коли мільйони українців стають біднішими. Ми вимагаємо від влади внести відповідні зміни до закону про держбюджет і виконати ті обіцянки, які вони давали українцям. Тому що, коли люди чесно працювали і живуть на 1500 гривень, — це неправильно і нечесно», — підкреслив народний депутат. ■

в імплементації цієї програми. «Вважаю, що у можливостях Нацполіції — розробити інструментарій для реалізації стратегії боротьби з організованою злочинністю. Важливо, аби був обмін інформацією між усіма зацікавленими сторонами, які задіяні в боротьбі з оргзлочинністю. Це важкий процес, але ми надамо всю необхідну допомогу. Це стосується і проведення тренінгів, і процесу рекрутингу до нового підрозділу, і, за можливістю, внесення змін до законодавства», — сказав Удо Моллер.

Інший гість — Паулюс Клікунас висловив сподівання, що Нацполіції вдасться вдосконалити методологію СОСТА та показати її в інших країнах.

У свою чергу, Сергій Князєв зазначив: «Впровадження методології СОСТА надасть можливість провести оцінку загроз тяжких злочинів та організованої злочинності. Робочі проекти цієї програми наших колег з інших правоохоронних органів, які працюють над її впровадженням, різнопланові. Уніфікації для всіх поки немає. Але ми продовжуємо її практичну реалізацію та плануємо вийти на міжнародний рівень». ■

■ ГЕРОЯМ — СЛАВА!

В обласній клінічній лікарні Мечникова в Дніпрі уночі на 1 червня помер військовий ЗСУ, який перед тим урятував на Донбасі свою доньку. Про це першим повідомив головний лікар госпітально Сергій Риженко. Старший сержант 57-ї бригади Микола Метлінський, 48 років — із Кропивницького. Дочка Ярослава, санінструктор військової частини. 25 травня вони потрапили під обстріл. Міна вибухнула за три метри від них. Щоб урятувати доньку, батько своїм тілом наклав її. Трагедія сталася біля селища Никольське під Маріуполем, яке розташоване в тилу українських військ. Того ж дня обох доставили у лікарню в Дніпрі.

Уночі всі кращі реаніматологи на чолі з Ігорем Йовенком чотири рази запускали серце бійця з важким осколковим пораненням голови, який до цього переніс кілька операцій. Але виврати його з обіймів смерті так і не вдалося.

стосував 82-мм міномети в районі населеного пункту Зайцеве і на провокаційні дії «отримав адекватну відповідь».

Під час бойових дій 2 червня отримали поранення та були госпіталізовані троє українських військових. ■

Свдокія ФЕЩЕНКО

ПОЛІТВ'ЯЗНІ

Московський міський суд 4 червня визнав винним у шпигунстві українського журналіста Романа Сущенка, призначивши покарання у вигляді 12 років колонії суворого режиму.

Обвинувачення просило посадити журналіста на 14 років.

Власного кореспондента «Укрінформу» у Франції Романа Сущенка пору-

Дюжина суворого режиму

Московський суд виніс вирок Роману Суценку

шуючи міжнародні правила, затримали 30 вересня 2016 року у Москві, куди він прибув із приватною поїздкою. Представник МЗС РФ Марія Захарова заявляла, що Сущенко не був журналістом, тому що при-

їзді в Росію не вказував, що займатиметься інформаційною роботою.

Звинувачення в «шпигунстві» Роману Суценку висунули 7 жовтня 2016 року. У ФСБ Росії заявили, що Сущенко є спів-

робітником Головного управління розвідки Міністерства Оборони України. ВГУР МОУ спростовують це твердження.

Роман Сущенко провину не визнав. МЗС України вимагає звільнення журналіста. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Кілька днів тому голова Житомирської облдержадміністрації Ігор Гундич і данський інвестор Ханс Олесен підписали меморандум про будівництво на території Коростишівського району норкової ферми. Інвестиційним проектом передбачається зведення тваринницького комплексу на 5 тисяч маткових голів, потужність якого за п'ять років може зрости удвічі. Загальна сума інвестицій — 800 тисяч євро.

Утім економічна привабливість об'єкта не викликала захоплення у вітчизняних екологів. 5 червня вони пікетуватимуть посольство Данії з вимогою зупинити переміщення небезпечних хутрових виробництв в Україну.

Активісти пояснюють: в ЄС триває процес законодавчої заборони виробництва хутра як жорстокої та шкідливої для довкілля галузі. І застерігають: це загрожує переміщенням небезпечних хутрових ферм в Україну через слабку систему екоконтролю в нашій державі. Виробництво такого масштабу забруднює повітря, ґрунт і водойми

КОЛИ ГРОШІ НЕ ГРІЮТЬ

Норка під шубою

Природолюбів пікетуватимуть посольство Данії через будівництво ферми на Житомирщині

шкідливими для здоров'я людей вірусами та бактеріями, які можуть бути стійкими до антибіотиків. Через залишкові продукти діяльності ферм ґрунти втрачають родючість, а водойми висихають. Саме через це, країни, що піклуються про своїх громадян, докиля і права тварин, забороняють хутрові виробництва.

Першу норкову ферму на Житомирщині збудували голландці два роки тому у селі Сингури Житомирського району. Бізнес виявився успішним, тому іноземні інвестори вирішили збільшити потужності підприємства й звернулися до місцевої громади з проханням виділити їм ще одну земельну ділянку. Громадські слухання пройшли зі скандалом, розділивши присутніх на два майже однакові за чисельністю табори. Противники розши-

рення звинуватили голландців у тому, що ті прагнуть відкрити в Україні виробництво, яке давно заборонено в Європі.

Представник інвесторів Пітер Ван Ден Букел категорично заперечив це звинувачення. «Ми приїхали сюди не тому, що в ЄС закрили всі норкові ферми, — сказав він, — а тому, що вони працюють в Голландії, в Польщі, в Румунії, Данії, Італії, Іспанії — скрізь. Ще одна причина — наявність великої кількості кормів, адже ці тваринки — м'ясоїдні, тому використовуємо для них відходи курятини. Ми також помітили, що на польських норкових фермах працюють саме українці. Вони приїждять, аби заробити гроші. Тому ми й подумали, чому б не створити для них робочі місця в їхній країні». ■

Людмила НІКІТЕНКО

На Черкащині восьмикласник Сашко Кажукало врятував від утоплення 21-річну Ірину Таран. Трапилося це у місті Шпола на водоймі Червоний став.

Після школи восьмикласник Сашко з трьома друзями скупалися на ставку і пішли додому, розповідає «Україні молодій» речник управління ДСНС у Черкаській області Костянтин Проценко. Дорогою хлопці зустріли схвильовану жінку, яка перелякано повідомила: «Там дівчина тоне!» Підлітки, не гаючи часу, одразу побігли до водойми й побачили, як дівчина, з останніх сил, випірнула на поверхню води десь приблизно за 15-20 метрів від берега.

Сашко каже, що в ту мить він ні про що не думав, бігом роздягнувся, кинув портфель, телефон і кинувся у воду. Підплив до шкотованої дівчини, взяв її за шию, аби вона не потягнула його самого на дно, а тоді поплив до берега, де вже чекали друзі. На березі хлопці заспокоїли перелякану дівчину, яка переживала сильний емоційний стрес.

Друзі Сашка хвалять його і кажуть, що не кожна людина здатна у такі хвилини миттєво прийняти рішення і здійснити такий героїчний вчинок.

Урятована Ірина пригадує, що запливла на глибину і почала захлинатися водою. Кликнула на допомогу, але ніхто її не чув.

За порятунок дівчини Олександра Кажукала управлінням ДСНС у Черкаській області вису-

НЕБЕЗПЕКА

Рятівник допоміг

Із початку цього року на водоймах країни — понад 300 загиблих

Школяр із Черкащини Сашко Кажукало врятував від утоплення 21-річну Ірину Таран.
Фото надане прес-службою управління ДСНС у Черкаській області.

нуто на участь у Всеукраїнській акції «Герой-рятувальний року».

Не всі схожі випадки, які трапляються на водоймах, закінчуються так щасливо. Приміром, у селі на Рівненщині втопився дворічний хлопчик, доки батьки відпочивали у кафе; на Тернопільщині у селі Перепельники — семирічний хлопчик; у Кременчугці під час риболовлі — батько та 11-річний син... Із початку цього року на водоймах країни — понад 300 загиблих, з них тільки у травні — 118 випад-

ків, констатують у прес-службі ДСНС України.

Фахівці Служби порятунку зазначають, що найпоширенішою причиною нещасних випадків на воді є не дотримання елементарних правил безпечної поведінки — купання в не обладнаних для цього місцях та в нетверезому стані, а ще те, що дорослі залишають маленьких дітей без нагляду поблизу місць із підвищеним рівнем небезпеки або ж дозволяють дітям старшого віку самостійно відвідувати водойми. ■

ПРЕМІАЛЬНІ

«Святий» зі скіфським оленем

За внесок у світове кіномистецтво у Києві нагородили німецького актора Юргена Прохнова

Тетяна МІЩЕНКО

Журі 47-го КМКФ «Молодість» назвало найкращі фільми у головних номінаціях. Лауреатів визначали у 6 конкурсних програмах. Був проведений і традиційний для фестивалю конкурс Shoot&Play. Фестиваль відбувся за підтримки Державного агентства України з питань кіно, Міністерства інформаційної політики України та Київської міської державної адміністрації.

Гран-прі 47-ї «Молодісті» за найкращий дебютний фільм, статуетку «Скіфський олень», та 10 000 доларів США премії від спонсора отримав фільм «Святий» Андріуса Блажевічюса (Литва, Польща, 2016).

Приз за найкращий повнометражний фільм та 2 000 доларів США від меценатки фестивалю Людмили Русаліної отримала стрічка «Зимові брати» Глинура Палмасона (Данія, Ісландія, 2017).

Спеціальну відзнаку журі Міжнародного конкурсу отримав фільм «Вантаж» Огнена Главонича (Сербія, Франція, Хорватія, Іран, Катар, 2018).

Найкращим короткометражним фільмом було визнано румунську стрічку «Близька нагла смерть» режисера Серджіу Негулічі (Румунія, 2017).

Найкращий фільм Студентського конкурсу — «Тісні Зв'язки» режисерки Зофії Ковалевської (Польща, 2016).

Спеціальну відзнаку отримав фільм «Брижі» режисера Свее Матіаса Гленне (Норвегія, 2016).

Нагороду журі програми Teen Screen здобув фільм «Дитячий квиток» Саміда Каккада (Індія, 2016).

СТОЛИЦЯ

Світ «Простоспіву»

Шевченківська лауреатка Вікторія Польова започатковує концертний цикл

Тетяна МІЩЕНКО

З ініціативи організатора та куратора мистецьких проектів S.T. ART Foundation 5 червня надвечір у Соборі Святої Софії у Києві звучатиме хорівий акапельний «Простоспів» української композиторки Вікторії Польової — лауреата цьогорічної Національної премії імені Тараса Шевченка. Концерт започатковує цикл, який стане ретроспективою її творів різних років: хорових, камерних і симфонічних.

Виконавці — камерний хор Ave під творчим та ідейним керівництвом Оксани Нікітюк, диригента, солістки, ансамблевої виконавиці. Вона каже: «Наш колектив — альтернатива класичному хору. У нас ко-

Журі 47-го КМКФ «Молодість» назвало найкращі фільми у головних номінаціях. Лауреатів визначали у 6 конкурсних програмах. Був проведений і традиційний для фестивалю конкурс Shoot&Play. Фестиваль відбувся за підтримки Державного агентства України з питань кіно, Міністерства інформаційної політики України та Київської міської державної адміністрації.

Спеціальні відзнаки журі національного конкурсу отримали фільм Нікона Романченка «Поза зоною» (Україна, 2017) — за делікатний погляд і особливу інтонацію. Та стрічка «Щасливі роки» Світлани Шимко та Галини Ярманової (Україна, 2018) — за тонке відтворення невідомого світу.

Спеціальні відзнаки журі національного конкурсу отримали фільм Нікона Романченка «Поза зоною» (Україна, 2017) — за делікатний погляд і особливу інтонацію. Та стрічка «Щасливі роки» Світлани Шимко та Галини Ярманової (Україна, 2018) — за тонке відтворення невідомого світу.

Найкращим фільмом конкурсу Shoot&Play було обрано стрічку Анастасії Хоменко «Твій вибір принесе користь». Переможниця отримала приз від добровольців у розмірі 1 000 доларів.

Приз за найкращий ЛГБТК-фільм конкурсу «Сонячний зайчик» отримала картина Марсело Мартінесі «Спадкоємиці». Спеціальні відзнаки журі цього конкурсу отримали стрічка Офіра Рауля Грайцера «Кондитер» та фільм «Жорстка фарба» Філіпе Матцембахера та Марсіу Реолона.

Воладарем «Скіфського оленя» за внесок у світове кіномистецтво став відомий німецький актор Юрген Прохнов. ■

жен співак — індивідуальність, він відкритий до пошуків нових вокальних технік і методів звукоутворення. Творчий склад — професійні диригенти-хормейстери і вокалісти, випускники НМАУ ім. П. І. Чайковського, лауреати міжнародних конкурсів. Це — універсальна вокально-хорова сфера, здатна вмістити всі можливі форми хорового співу: жіночий, чоловічий, мішаний вокальні ансамблі, хори».

Кошти від продажу квитків спрямують на доброчинність. Організатори зазначають: благодійний концерт «Простоспіви» — вдячна відповідь композиторки Вікторії Польової за нагороду та честь бути обраною народом України, за любов до її творчості. ■

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

У взаєминах держави Україна та Міжнародного валютного фонду — і без того доволі непростих — з'явився ще один фактор ризику. Це неузгодженість між Прем'єром Володимиром Гройсманом та очільником Міністерства фінансів Олександром Данилюком, яка вже призвела до відкритого конфлікту і навіть більше: вилілася у лист до послів «Великої сімки». Міністр фінансів виступає проти урізання його повноважень, а Прем'єр-міністр вимагає відставки члена свого Кабінету, як колись казали, «за створення власного політичного іміджу».

Мінус 4 мільярди. Доларів!

Перед останніми вихідними міністр фінансів Данилюк написав листа, у якому сформулював кілька тез, які взагалі доволі важко поставити під сумнів: що без кредиту МВФ вистояти українській економіці буде доволі непросто. Особливо враховуючи пік зовнішніх платежів, який розпочнеться у наступному році.

«Нагадую, що затверджений парламентом Державний бюджет на 2018 рік базувався на припущенні, що Україна успішно реалізує програму співпраці з Міжнародним валютним фондом. Це передбачає, в тому числі, створення Вищого антикорупційного суду. Критично важливим є голосування за закон в узгодженій із нашими міжнародними партнерами редакції», — написав міністр. І додав: якщо Верховна Рада не ухвалить цього рішення, на країну чекають «серйозні фінансові та політичні наслідки».

Невиконання програми МВФ, на його думку, позбавляє Україну можливості отримати кредити на фінансування держбюджету і довіри іноземних інвесторів. І це, за словами міністра, на тлі того, що впродовж наступних п'яти років Україні необхідно виплатити за зовнішніми боргами понад 23 млрд. доларів.

«У разі зриву програми видатки бюджету 2018 року мають бути скорочені на суму близько 4 млрд. доларів. Для стабілізації ситуації держава буде змушена витратити свої золотовалютні резерви, що призведе до девальвації гривні та стрибка інфляції», — наголошує він. Головний фінансист країни прогнозує, що подібний сценарій є загрозою національній безпеці країни та «відкине державу в розвитку на роки назад».

Саме так виглядали аргументи, з якими міністр фінансів

ПІД КИЛИМОМ

Наодинці з Фондом

Міністр фінансів Олександр Данилюк публічно виступив проти Прем'єра Гройсмана, намагаючись заручитися підтримкою МВФ

Взаємини між Прем'єром Гройсманом та міністром Данилюком надалі визначатиме Захід.

Фото з сайту 112.ua.

звернувся до вітчизняних парламентаріїв: мовляв, доля України — у ваших руках. Тобто, підтримайте той варіант законопроекту про Антикорупційний суд, на якому наполягає Захід, а в іншому випадку нас чекають доволі непрості часи.

«Панове, в Україні безлад!»

Утім, окрім цього листа, існував і інший, який міністр Данилюк адресував напряму послам «Великої сімки». У ньому посадовець «виніс сміття з хати»: тобто надав публічності своєму конфлікту із Прем'єром Володимиром Гройсманом. Тому самому, коли ще 23 травня на засіданні уряду технічна служба навіть вимкнула пряму трансляцію. Як відомо, Данилюк на засіданні уряду домагався призначення свого радника Яни Бугримової на посаду заступника міністра. Після перепалки з очільником уряду міністру було відмовлено.

Окрім того, Олександр Данилюк стверджує: на закритій частині засідання було ухвалено два рішення, які порушують узяті Україною зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом. А тому міністр вирішив напряму проінформувати про ситуацію наших західних партнерів.

Серед проблем, які заважають Олександрові Данилюку, він бачить кадрову політику та реформування Державної фіскальної служби. За словами міністра, він тривалий час, близько двох років, працює без заступника. З однієї причини: кадри йому намагалися підбирати особи, які мають не надто хороше реноме в українській політиці. Йдеться про скандально відомого Ігоря Кононенка, який буцімто любивав кандидатури Ігоря Уманського та Світлани Воробей, тоді як сам міністр прагнув бачити своєю правою рукою Яну Бугримову, проти якої так категорично виступив Володимир Гройсман.

Також, за словами Данилюка, Прем'єр заблокував призначення постійного голови ДФС та його заступників. «Ви знаєте, що виконуючий обов'язки голови дуже близький і лояльний до Прем'єр-міністра. Він уже більше року перебуває на посаді в протиріччя з законом, — зазначив Данилюк. — Для мене неприйнятно, коли призначення на посаду моїх заступників повинно бути узгоджено Президентом чи Прем'єр-міністром».

Відповідь Заходу не забарилася. Міжнародний валютний фонд у цьому протистоянні між Прем'єром і просто мініст-

ром став на бік очільника міністерства. Міжнародний валютний фонд незадоволений останніми рішеннями уряду України щодо повноважень Мінфіну та підпорядкування ДФС.

Приблизно так було сказано в листі голови місії МВФ в Україні Рона ван Родена до українського уряду. Мовляв, два рішення, ухвалені на закритій частині засідання Кабміну тижень тому, і справді порушують зобов'язання України, взяті під час отримання попереднього траншу від МВФ. А неопубліковані постанови уряду про позбавлення Мінфіну повноважень щодо затвердження фінансових документів уряду роблять цю структуру недієздатною.

Володимир Гройсман: «А ми що? А ми нічого!»

У прес-службі Прем'єра інформація про буцімто ухвалені рішення, які викликали спротив МВФ, спростовують. І стверджують: на закритому засіданні порушували питання застосування принципу «мовчазної згоди» в тих випадках, коли Мінфін затягує узгодження питань із розгляду актів законодавства, які вносяться на розгляд Кабміну.

«Діючі норми говорять про те, що якщо такі питання вносяться на голосування в Кабміні, за винятком мовчазної згоди, то Мінфін залишається при своїх правах», — повідомила прес-служба Гройсмана.

Олександр Данилюк у пояснення не вірить. І навіть заявив: такі рішення Кабміну вже були підготовлені й отримані Мінфіном. «Уряд поки не хоче оприлюднювати ці рішення. Для країни це був би великий удар

і погрожував зривом програми МВФ», — сказав міністр на зустрічі з підприємцями і пресою.

Прем'єр-міністр, у свою чергу, образився на члена свого Кабінету за порушення субординації, він вважає неприйнятним лист міністра фінансів Олександра Данилюка послам «Великої сімки». «Ми з колегами-міністрами після засідання уряду в присутності Данилюка обговорювали це питання. Всі колеги вважають, що навіть такий лист був абсолютно неприйнятним, а його реакція була невиправданою й емоційною», — сказав Гройсман.

Олександр Данилюк, як стверджують, також дав задню: за словами глави уряду, міністр «вибачився за цей лист, сказав, що це його помилка, що він неправильно зробив». «Але, тим не менш, це був лист уже не про Данилюка, який написав до Єврокомісії, це був лист, який підтримує довіру до самої України, що є абсолютно необґрунтованим», — ображено додав Гройсман.

Як стверджують джерела, Данилюка можуть відправити у відставку вже найближчим часом. Володимир Гройсман навіть припускає: принциповий міністр міг сам забажати покинути своє крісло, але хоче зробити це ефектно, аби отримати поштовх для політичної кар'єри. Але так воно чи ні, єдність державної влади, нехай навіть удавана, перед третьою стороною залишилася порушеною. Що аж ніяк не додає нам шансів на успішне вирішення проблеми кредитування. Що може мати вирішальні наслідки для економіки, курсу гривні, рівня інфляції тощо... ■

А ТИМ ЧАСОМ...

Гройсман — у відставку, Данилюк — за траншем

Учора, коли цей номер готувався до друку, Прем'єр-міністр Володимир Гройсман заявив, що складе з себе повноваження голови уряду, якщо у найближчий час не буде ухвалено закон про створення Антикорупційного суду. За його словами, наразі є всі можливості для розвитку країни, щоб люди відчули розвиток економіки і покращення життя.

Проте головною умовою для цього, на думку голови уряду, є створення Антикорупційного суду, який має відновити довіру суспільства до влади та з боку міжнародних партнерів.

«Хочу підкреслити, що ми сьогодні стоїмо перед вибором: або подальший розвиток і вирішення багатьох проблем, які накопичилися у нашій державі, або, якщо це рішення не буде ухвалено, то, знову ж таки, — дестабілізація», — заявив Гройсман.

Тим часом інший фігурант скандалу, Олександр Данилюк, додав позитиву, заявивши, що Україна зможе домовитись про черговий транш МВФ. «Моя оцінка — вдається, — відповів він на запитання про залучення траншу. — І ми повинні це зробити протягом червня, тому що без цього ми не зможемо залучити на зовнішніх ринках необхідний фінансовий ресурс для фінансування бюджету. Ми планували це в першому кварталі залучити понад два млрд. доларів. Прожили п'ять місяців без цього фінансування, але далі буде набагато складніше». «Якщо немає МВФ — секвестр неминучий», — підсумував він.

СЕКТОР ГАЗУ

Або більше, або дорожче

«Нафтогаз України» запропонував російському «Газпрому» зростання тарифів на транзит газу нашою територією або суттєво збільшити обсяги його транспортування

Інф. «УМ»

На тлі спорудження обхідних газогонів, які мають оминати нашу державу, тривають пошуки можливостей реалізації потужностей вітчизняної ГТС. НАК «Нафтогаз України» направив свої пропозиції російському «Газпрому» щодо умов транзиту російського газу в 2020—2028 роках — після закінчення поточного транзитного контракту з «Газпромом».

Як повідомляється, «Газпром» повинен погодитися на зростання тарифів у 2018—2019 роках на третину — сукупно на 2,3 млрд. доларів. Зокрема, за сучасною ставкою без урахування паливної складової «Нафтогаз» отримуватиме 2,55 млрд. доларів виручки на рік. Але НАК вимагає 3,7 млрд. доларів — із ростом тарифу приблизно на 33%.

«Нафтогаз» готовий зберегти ставку транзиту російського газу через Україну

в 2020—2028 роках приблизно на нинішньому рівні. Але для цього «Газпром» повинен погодитися прокачувати по 110 млрд. кубометрів на рік. Після 2019 року «Нафтогаз» вважає достатньою тарифну виручку в 2,7 млрд. доларів на рік без паливної складової (зростання ставки на 3% при інших рівнях), але за умови транзиту 110 млрд. кубометрів на рік.

При цьому «Нафтогаз» пропонує перенести підвищені платежі за 2018—2019 роки на 2020—2028 роки, тоді в найближчі два роки тариф не зміниться, а потім середній платіж становитиме 3,2 млрд. доларів на рік. Джерела, близькі до «Газпрому», називають цю позицію «шантажем».

На період після 2019 року НАК також пропонує «Газпрому» самостійно бронювати потужності ГТС України або їх бронювання клієнтами «Газпрому», що означає здачу газу «Газпромом» на східному кордоні України. У цих випадках застосовним правом для контракту буде українське, яке зараз гармонізовано з енергозаконодавством ЄС.

У свою чергу, «Газпром» не тільки не збирається прокачувати 110 млрд. кубометрів, а й публічно заявляє про майбутнє зниження транзиту через Україну до 10-15 млрд. кубометрів.

За словами співрозмовників видання, «Газпром» на переговорах зайняв позицію, згідно з якою після 2019 року плата за транспортування газу від кордону РФ до Німеччини через центральний коридор (Україна, Словаччина, Чехія) повинна бути порівняна з тарифом по газопроводу «Північний потік-2», який наразі будують. За розрахунками «Нафтогазу», в такому випадку тариф через Україну має впасти в 2,5 раза, до 1 долара за 1 тис. кубометрів на 100 км.

За словами джерел, якщо «Газпром» наполягає на зниженні тарифів або відмовиться гарантувати завантаження ГТС у 110 млрд. кубометрів, «Нафтогаз» хоче зажадати в арбітражі компенсації за знецінення ГТС через неповну окупність інвестицій. «Нафтогаз» оцінює, що загальна сума становитиме 6 млрд. доларів.

Олена ЯРОШЕНКО

За інформацією Мінагрополітики, станом на 1 червня ярі зернові та зернобобові культури (з кукурудзою) посіяні на площі 7,1 мільйона гектарів. Це 97 відсотків від прогнозованого. Шість областей повністю завершили сівбу ярих. На цю дату було висіяно ранні ярі зернові на 2,3 мільйона гектарів, у тім числі пшениці — 168 тисяч, ячменю — 1,5 мільйона, вівса — 191 тисяча гектарів. Посівну по гороху завершили повністю на 419 тисячах гектарів, також на 99 відсотків засіяні площі під кукурудзою на зерно (4,5 мільйона гектарів). На дві третини відсіялися з гречкою (94 тисячі гектарів) та просом (39 тисяч гектарів). Із технічних культур вже посіяно 95 відсотків цукрових бу-

ОФІЦІЙНО

Сівба ярим, сівба долиною

На початок червня завершили посів ярів шість областей

ряків (282 тисячі гектарів), 88 відсотків сої (1,7 мільйона гектарів), навіть із надлишком завершили посів запланованих площ соняшнику (назагал вийшло 5,6 мільйона гектарів). Згідно з офіційними даними, на рівні попереднього року лишилися площі під картоплею (1,3 мільйона гектарів), овочами та баштаном (515 тисяч гектарів). Стан посівів усіх сільськогосподарських культур переважно добрий та задовільний.

Завдяки сприятливим погодним умовам, які склалися

у січні-березні, озимі культури благополучно збереглися. Загибло в період перезимівлі лише 5,2 тисячі гектарів, а це менше 0,1 відсотка від засіяних площ. Такої успішної перезимівлі озимих культур не спостерігалось на території України за всю історію спостережень. Подальший розвиток озимих залежатиме від погодних умов та зволоження ґрунту. На сьогодні продовжують вегетацію пшениця і тритикале на 6,3 мільйона гектарів, ячмінь на 826 тисячах, жито на 149 тисячах,

ріпак на мільйони гектарів.

Повністю посів ярих зернових та зернобобових культур ще у травні завершили Донецька, Закарпатська, Львівська та Кіровоградська області. Для проведення комплексу весняно-польових робіт заявлено використати 995 тисяч тонн поживних речовин та мінеральних добрив. За оперативними даними областей, з урахуванням перехідних залишків, сільськогосподарські підприємства придбали 1,1 мільйона тонн поживних речовин, а це 113 відсотків від заявки. ■

ИНВЕСТУВАННЯ

Капіталізація харчів

Вміємо готувати, шукаємо адресатів для продажу

Оксана СИДОРЕНКО

За підсумками січня-березня нинішнього року інвестиції у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг становлять майже 10 мільярдів 522 мільйони гривень, що на 9,5 відсотка більше, ніж за аналогічний період минулого року. Левова частка у першому кварталі поточного року припала на капітальні вкладення у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів — 4,5 мільярда гривень. Порівняно з аналогічним періодом 2017 року це більше на 56 відсотків.

Утім, основним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій. Саме за рахунок внутрішніх ресурсів освоєно 76,2 відсотка від загального обсягу вкладених коштів. Добре це чи погано? З одного боку, можна вчерегове поремствувати, що зарубіжні інвестори все ще побоюються вкладати навіть у найперспективніші для України галузі. А з іншого — самі українці, схоже, «щось знають», бо такі впевненіше оновлюють та розширюють виробництво. Як відомо, капітальні інвестиції — витрати на придбання нових активів, а також виготовлення для власного використання матеріальних і нематеріальних активів, витрати на капітальний ремонт і модернізацію. Отже, ми таки потроху припиняємо боятися вкладати кошти у територію власного проживання.

Очевидно, додає оптимізму активне розширення експортних можливостей у галузях, що засвідчили інвестиційний приріст. Найактивніше — з країнами Азії та Близького Сходу. Так, під час недавньої Асамблеї делегатів Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (МЕБ) представники української делегації щодня проводили по п'ять-десять плідних переговорів щодо торгово-економічного співробітництва. На зустрічі з катарськими колегами обговорили погодження форм ветеринарних сертифікатів на експорт м'яса та м'ясопродуктів, молочних продуктів, аквакультури, яєць та яєчних продуктів, кондитерських виробів. Очікуємо на початок експорту зазначених товарних позицій вже до кінця року. Під час зустрічі з представниками Королівства Саудівська Аравія для акредитації українських виробників яловичини передали оригінали сертифіката здоров'я на експорт яловичини. Також саудівські експерти почали вивчати можливість експорту живої ВРХ з України на саудівський ринок. На переговорах із делегацією Угорщини йшлося про продовження тісної кооперації та спільних зусиль у боротьбі з трансграничними захворюваннями, у першу чергу — зі сказом. Ліванська Республіка виявила зацікавленість в експорті українських молочних продуктів та інших товарів тваринного походження. У рамках українсько-іранських переговорів обговорили підписання міжвідомчого меморандуму про двосторонню співпрацю, умови експорту яєць, яєчних продуктів, м'яса овець. Під час зустрічі з делегацією ОАЕ досягнуто погодження форм сертифікатів на експорт з України живої худоби, живої птиці, інкубаційних яєць та добоного молодняка, перероблених харчових продуктів, кондитерських виробів. Розширення перспектив двосторонньої торгівлі харчовими продуктами обговорили також із представниками делегацій Латвії та Польщі. ■

ЕКОПРОСТІР

Вода як цілісність

В Україні планують запустити структуру басейнових управлінь

Оксана СОВА

Інтегроване управління водними ресурсами — основа реформування водного сектору за стандартами країн Європейського Союзу. В першу чергу, в рамках реформ маємо налагодити саме басейнове управління. Фахівці Міністерства екології та природних ресурсів України днями обговорили в Галичі з представниками семи областей, що входять у басейн Дністра, та молдовськими колегами стартові результати впровадження інтегрованого управління та Водної рамкової директиви ЄС.

«Ми тільки зараз починаємо реформу водного сектору, щоб вийти на систему управління, яка діє в країнах Європейського Союзу, — каже заступник міністра Микола Кузьо. — Навряд чи до цього часу можна було говорити про якусь системність у нашому водному господарстві. Ук-

раїна, виконуючи вимоги Угоди про асоціацію з ЄС, ухвалила відповідний закон та перевела систему управління водними ресурсами на басейновий принцип. Щоб зробити ці досягнення незворотними, має наповну запрацювати нова структура басейнових управлінь».

Уже найближчим часом розпочнеться формування басейнових рад — колегіальних органів, куди мають увійти представники всіх водокористувачів, громадянського суспільства та органів влади.

Басейнові ради повинні стати інструментом узгодження позицій водокористувачів басейну, у тому числі в контексті підготовки Плану управління басейном, розподілу водних ресурсів, досягнення якісного екологічного стану води, збереження природно-заповідної спадщини. Тому критично важливою є активна позиція і участь громад, бізнесу в процесі створення басейнових рад, щоб нові структу-

Щоб зберегти трансдержавні екосистеми в притомному стані, домовляємося про спільне управління басейнами рік.

Фото з сайта buktravel.com.ua.

ри не стали формальною обгорткою.

До цього часу управління водними ресурсами в Україні здійснювали за адміністративно-територіальним поділом, де провідну роль відігравали обласні управління водних ресурсів, підпорядковані Держводагентству. Новою системою передбачено запровадження гідрографічного і водогосподарського районування території України. Реформа передбачає також запуск нової системи екологічного моніторингу стану води, яка надаватиме європейського рівня дані для прийняття рішень та інформування громадян.

Нагадаємо, пілотні проекти із запровадження басейнового принципу управління водними об'єктами зараз уже стартують на всіх басейнах по Дніпру, по Дністру, по Західному Бугу.

Крім того, Мінприроди спільно з ОБСЄ планує найближчим часом розпочати впровадження нової системи управління на річці Сіверський Донець, яка є найбільшим джерелом водопостачання для східних регіонів України. ■

НОВИНИ ПЛЮС

Зернові на продаж

Станом на 1 червня з початку маркетингового року Україна експортувала 37 мільйонів тонн зернових. У розрізі культур було експортовано: пшениці — 16,3 млн. тонн; ячменю — 4,2 млн. тонн; жита — 35 тис. тонн; кукурудзи — 16,3 млн. тонн. Окрім того, експортовано 395 тисяч тонн борошна. Очікується, що до завершення маркетингового року (30 червня) обсяги експорту ще зростуть.

Олешківські пожежі загасили

За оперативною інформацією Державної служби надзвичайних ситуацій України, на території Олешківського лісомисливського господарства оз-

нак горіння не спостерігається. Загрози населеним пунктам немає. На місці перебуває оперативна група ДСНС України. Додатково задіяні підрозділи ДСНС Миколаївської, Запорізької, Дніпропетровської, Кіровоградської та Донецької областей. Загалом до ліквідації пожежі залучено 381 працівника та 94 одиниці техніки. Авіація здійснила 114 скидів води (479,5 тонни). Працювали літаки Ан-32 Міністерства надзвичайних ситуацій та гелікоптер Мі-8 Міноборони. Нагадаємо, масштабна пожежа виникла 28 травня поблизу села Раденськ Олешківського району. За інформацією Херсонського обласного управління лісового та мисливського господарства, спричинена вона підпалами невідомих осіб.

Площа вигорілого лісу — 580 гектарів.

Нідерланди імпортують українське

За підсумками минулого року, товарообіг між Україною та Нідерландами виріс на 69 відсотків, а в першому кварталі 2018 року ще на 21 відсоток, в основному за рахунок збільшення експорту. Загалом товарообіг склав майже \$1,5 млрд., з яких український експорт — \$1,28 млрд. У порівнянні ж із 2016 роком постачання аграрної продукції до Нідерландів збільшилося на 80 відсотків. Серед перспективних і стратегічно важливих напрямів співпраці на найближчий період є розвиток органічного виробництва. Минулоріч Україна впер-

ше експортувала до Нідерландів партию саджанців яблунь, що дуже показово, адже досі продукцію садівництва лише імпортували з Нідерландів. Українська сторона готова збільшувати постачання борошномельно-круп'яної, м'ясної продукції, натуральної та мінеральної води, меляси, відходів харчової промисловості. За результатами останнього засідання двосторонньої робочої групи, визначені головні пріоритети співпраці в АПК між двома країнами, зокрема у сферах картоплярства, молочарства, обізнаності населення щодо реалізації земельної реформи в Україні, ветеринарії та фітосанітарії, аграрної освіти дорослого населення, харчової промисловості. ■

■ ПРОТЕСТ

Підбадьорені сусідами

У Тбілісі тривають мітинги з вимогою відставки уряду

Ігор ВІТОВИЧ

Сотні людей з національними прапорами зібралися 3 червня у центральній частині Тбілісі, повідомляє грузинська служба «Радіо Свобода». Близько 19:40 за місцевим часом (18:40 за Києвом), за наказом лідера протесту, натовп почав вихлюпуватися на проспекті Руставелі, головну магістраль міста, і зрештою заблокував вулицю. Між поліцією та деякими протестувальниками виникли сутички, але нікого не заарештували.

Лідер протестного руху Заза Саралідзе закликав «усі політичні партії» Грузії приєднатися до демонстрацій, а також повідомив про намір зустрітися з прем'єр-міністром. Окрім того, у Тбілісі також відбувся окремий мітинг, до якого приєдналося студентство, з вимогою «справедливості без політики».

Демонстрації у Грузії почалися 31 травня на знак протесту проти вироку суду щодо двох юнаків, підозрюваних у вбивстві 16-річного сина Зази Саралідзе — Давида. Юнак загинув під час вулич-

ної бійки 1 грудня минулого року. Як повідомляють ЗМІ, суд у Тбілісі виправдав одного з обвинувачених у вбивстві Давида Саралідзе, а щодо другого пере-кваліфікував обвинувачення з умисного вбивства на спробу умисного вбивства. Водночас першого суд усе одно визнав винним у вбивстві іншого загиблого тоді в бійці підлітка Левана Дадунашвілі. Таким чином, фактично не було встановлено і доведено, хто вбив Давида Саралідзе, хоча обоє підозрюваних були засуджені — до 10 і 9 років позбавлення волі.

Батько загиблого підлітка Заза Саралідзе впевнений, що, окрім двох підлітків, засуджених за причетність до цього злочину, є ще кілька вбивць, яких, на його думку, покриває уряд, бо вони є синами або родичами високих чиновників, зокрема прокурора Мірзи Субеліані. На знак протесту проти цієї несправедливості 31 травня на вулиці Тбілісі вийшли десятки тисяч людей. Спочатку протестувальники закликали головного прокурора Грузії Іраклія Шотадзе піти у відставку. І Шотадзе це

Заза Саралідзе: з його особистої трагедії почалися масштабні мітинги в Грузії.

зробив. Але демонстранти після цього не тільки не заспокоїлися, а й посилили свої вимоги, вимагаючи відставки всього уряду. Прем'єр-міністр Грузії Гіоргі Квірікашвілі відмовився піти у відставку, але наказав провести нове розслідування резонансного вбивства.

Хоча мотиви протестів у Тбілісі зовсім інші, ніж ті, які нещодавно вивели на вулиці тисячі вірмен, але грузинів надихає досвід сусідів у поваленні нелюбого їм уряду. Масова солідарність грузинів також є очевидною ознакою кризи

уряду Грузії, вважає грузинський політолог Іраклій Мачаваріані. Відмінність протестів у Тбілісі від подій у Єревані полягає в тому, що у вірмен був хоча б один політичний лідер, якому вони довіряли і за яким йшли. Протест у Тбілісі — стихійний, відомі політики з'являються у натовпі, але лише як приватні особи. Цікаво, що за якимось випадковим, але символічним збігом обставин, новий прем'єр-міністр Вірменії Нікол Пашинян відвідав із першим візитом Грузію саме під час протестів. ■

■ СТИХІЯ

«Вогонь» прокинувся

У Гватемалі щонайменше 25 людей загинули унаслідок виверження вулкана

Олег БОРОВСЬКИЙ

Щонайменше 25 людей загинули (серед них 12 дітей), ще близько 300 отримали травми внаслідок виверження вулкана Фуего в Гватемалі, повідомила вчора місцева влада. Восьмикілометровий потік лави завдав шкоди кільком селам. Аеропорт «Ла Аурора» у столиці країни Гватемала-Сіті тимчасово припинив роботу через попіл, із нього евакуювали людей. Місцевий телеканал новин MVS Noticias повідомляє, що точна кількість постраждалих не відома, але обраховується сотнями.

Виверження Фуего (у перекладі з іспанської — «Вогонь»), яке сталося 3 червня, називають найсильнішим із 1974 року. У кількох містах Гватемали оголошено «червоний» рівень загрози. Близько тисячі людей розмістилися у сховищах. Ідеться про мешканців місцевостей, якими поширюється лава. Вогняна ріка знищує будівлі та сільськогосподарські посіви.

Вулкан Фуего викидає попіл на висоту до 10 кілометрів над рівнем моря. Загалом виверження велетня вплинуло на життя та благополуччя приблизно двох мільйонів мешканців Гватемали. Вулкан висотою 3 тис. 763 метри над рівнем моря розташований на відстані 40 кілометрів від столиці країни. Влада радить своїм громадянам одягати захисні маски, щоб не дихати повітрям, забрудненим попелом, — це стосується жителів чотирьох адміністративних районів Гватемали.

Президент країни Джиммі Моралес скликав надзвичайне засідання уряду, щоб оголосити стан природної катастрофи у трьох регіонах країни, які опинилися під найбільшою загрозою. Президенти Мексики, Гондурасу та Сальвадору висловили народу Гватемали свої щирі співчуття та запропонували уряду постраждалої країни допомогу. ■

■ ЯБЛУКО РОЗБРАТУ

Ім'я має значення

У Скоп'є відбулися протести через плани змінити назву Македонії

Олег БОРОВСЬКИЙ

Тисячі прихильників правої македонської опозиції вийшли на вулиці Скоп'є у суботу, 2 червня, на протест проти планів щодо зміни назви країни. Сусідня Греція вимагає припинити вживати назву «Македонія», позаяк так називається одна з її провінцій. Незадоволені також вимагають дострокових виборів на тлі послаблення економіки, зазначає агенція новин «Рейтер».

Люди зібралися перед урядовою будівлею з прапорами Македонії та партії «Внутрішня македонська революційна організація — Демократична партія македонської національної єдності» (ВМРО-ДПМНЄ). Її лідер Християн Мікоскі пообіцяв, що опозиція не підтримуватиме конституційні зміни щодо зміни назви країни.

Афіни та Скоп'є на початку року домовилися поновити зусилля, спрямовані на врегулювання 25-річної суперечки. Греція наполягає, що Македонія привласнила назву однієї з північних грецьких провінцій, до якої також належить місто Салоніки, і тому блокує діалог щодо вступу країни до НАТО та ЄС. Як компромісні розглядають варіанти «Нова Македонія», «Верхня Македонія» чи «Північна Македонія». Очікується, що будь-яка пропозиція має пройти через схвалення парламентом та референдумом.

У середині травня прем'єр-міністр Македонії Зоран Заєв заявив про досягнення попереднього компромісу з Грецією у суперечці щодо назви країни. Про це він сказав після зустрічі з прем'єр-міністром Греції Алексісом Ципрасом, що відбулася в Софії

Не всі македонці згодні «переселитися» до Нової Македонії.

на полях саміту ЄС. За словами македонського прем'єра, Скоп'є та Афіни можуть укласти відповідну угоду ще до проведення запланованого на червень саміту ЄС. Водночас Заєв визнав потребу провести «додаткові дискусії» в Афінах та Скоп'є щодо того компромісного варіанта, котрий вони з Ципрасом обговорювали. Якщо знайти компроміс справді вдасться, то це стане саме тим довгоочікуваним рішенням, пояснив Заєв. Навіть якщо порозумітися у найближчий місяць і не вдасться, обидві країни й надалі вестимуть діалог, додав македонський прем'єр.

Тим часом прем'єр-міністр Греції Алексіс Ципрас зазна-

чив, що поки рано говорити про досягнення домовленості. «Я вірю, що ми подолали вже більшу частину шляху, однак ще треба багато пройти», — цитує Ципраса «Німецька хвиля».

ООН також намагається допомогти владнати суперечку між Афінами та Скоп'є. Нинішній уряд Македонії прагне для країни членства в ЄС та НАТО, а передумовою для цього є вирішення всіх територіальних та зовнішньополітичних суперечок із сусідами. Водночас Греція блокує євроатлантичні прагнення Македонії через назву країни, наполягаючи, що вона (назва) належить тільки їй. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Антимігрантська опозиційна партія виграла вибори у Словенії

Опозиційна права Словенська демократична партія стала переможцем парламентських виборів у Словенії із близько 25 відсотками голосів. Політична сила на чолі з екс-прем'єром Янезом Яншою під час передвиборчої кампанії відзначилася своєю антимігрантською риторикою. Але Янезу Янші, товаришу та однодумцю угорського прем'єра-евроскептика Віктора Орбана, навіряд чи буде просто сформувати коаліцію. Його опоненти тим часом готові до об'єднання. Напередодні ввечері Янша визнав, що утворення парламентської коаліції буде непростим, але заявив, що готовий до переговорів з усіма політсилами. Партія LMS — «Список Мар'яна Шареца» — здобула друге місце з 12,7 відсотка. Шарец, 40-річний гуморист та політик, який називає себе «антисистемним» гравцем, уже заявив, що може співпрацювати з іншими партіями, аби не допустити Яншу до влади. Партія екс-прем'єра Міро Церара, який у березні подав у відставку, посіла лише четверте місце із 9,7

відсотка голосів, незначно поступившись соціал-демократам, що отримали 9,9 відсотка підтримки. Ліві здобули 9,3 відсотка. Єдина партія, яка заявила про готовність до коаліції з Яншою, правоцентристська «Нова Словенія», здобула 7,1 відсотка. Разом у них — 32 депутати, тоді як для більшості потрібно 46 мандатів.

На виборах мера Кишинєва переміг проєвропейський кандидат

У другому турі виборів мера Кишинєва, який відбувся 3 червня, перемогу здобув голова проєвропейської «Платформи «Гідність і правда» Андрей Нестасе. За нього проголосували 52,6 відсотка виборців. Його опонента, соціаліста Іона Чебана, підтримали 47,4 відсотка виборців. Переможець Нестасе пообіцяв боротися з проросійськими політиками та заявив, що планує «повалити нинішній режим у Молдові» і звільнити країну від «бінома Плахотнюка-Додона» (молдовські олігарх Влад Плахотнюк і президент Ігор Додон. — Ред.). У першому турі виборів мерів в молдовській сто-

лиці, що відбувся 20 травня, лідирував Чебан із 41 відсотком голосів, Нестасе був другим із майже 32 відсотками. Парламентські вибори в Молдові заплановані на листопад цього року.

Меркель, дай!

Федеральне Міністерство внутрішніх справ Німеччини повідомляє, що третина з-поміж усіх осіб, які отримують допомогу для безробітних (Hartz IV), є іммігрантами. Переважна більшість у цій групі — люди без освіти. Як повідомляє видання Passauer Neue Presse, допомогу з приводу безробіття отримують у Німеччині майже три мільйони громадян і понад мільйон із них — мігранти. 85% мігрантів, які отримують допомогу Hartz IV, не здобули жодної освіти. Віце-голова партії Альтернатива для Німеччини Рене Спрінгер у розмові з газетою Passauer Neue Presse звернув увагу, що ці дані свідчать: остання хвиля міграції в Німеччину не покращила ситуацію на ринку праці. Як додав політик, торік уряд витратив 645 мільйонів євро на навчання мігрантів.

Дмитро Кліманов
фахівець із медіа-менеджменту, співзасновник
Української асоціації видавців періодичної преси

«Невеликі локальні медіа — це перспективно,
й у світі це сьогодні тренд».

РЕФОРМИ

Алла Омельчук: Розвивати газетний бізнес у «глибинці» цілком можливо

Роздержавлення районних газет дає їм шанс стати успішними підприємницькими структурами

Світлана МІЧКО
Тернопільська область

Спливає останній із трьох років, відведених на роздержавлення наших газет Законом України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації». Багато редакцій «районки» ще навіть не починали щось змінювати, з острахом і недовірою ставлячись до своїх перспектив без опіки влади. Однак висідає і таких, хто вже встиг налагодити успішну самостійну діяльність. Серед них — і «Новини Шумщини», одна з перших районних газет Тернопільської області, яка реформувалася і тепер ефективно працює як товариство з обмеженою відповідальністю. У порівнянні з початком процесу роздержавлення, її тираж збільшився на понад півтори тисячі, а обсяг реклами на сторінках зріс удвічі. Заробітна плата працівників теж стала вищою. Та найголовніше, що її керівник (тепер — директор ТОВ «Інформаційний центр «Новини Шумщини») Алла Омельчук на ділі довела, що газетний бізнес можна розвивати навіть у маленькому віддаленому райцентрі. За освітою вона філолог, але писати любила завжди, і про журналістику в школі мріяла не менше, як про вчителювання. І так склалося, що коли тільки-но отримала диплом, в місцевій редакції якраз була вакансія. У курс справи увійшла швидко, тож уже через рік довірили бути відповідальним секретарем. На цій посаді пропрацювала майже 20 років. Аж до призначення головним редактором у 2015-му, після чого майже відразу треба було братися за роздержавлення...

«Довелося пройти через дуже багато труднощів, але це неоціненний досвід»

■ Як усе починалося, Алло Миколаївно?

— Рішення про те, що хочемо стати самостійними, ми прийняли на зборах трудового колективу у березні 2016-го. Звичайно, що і страшно було, і складно, і вагалися. Я сама вивчала законодавство і часто не знала, що робити, але розуміла, що несучи відповідальність за людей і за долю газети. Дуже багато дала тоді підтримка колег з інших «районки» області. Ми постійно спілкувалися, раділи, підтримували і «підстьобували» одне одного. Відтак наша редакція вирішила брати участь усе-таки в першому етапі роздержавлення, і сьогодні я про це аж ніяк не шкодую. Так, довелось пройти через дуже багато труднощів, нервувань і переживань. Особливо, коли звернулися до державного реєстратора, а у них на той час теж не було ніякого досвіду, вони просто не знали, як і що робити, бо ніхто не хотів починати першим... Але все це загартувало і дало неоціненний досвід.

■ Від кого отримали найвідчутливішу допомогу в той складний перехідний період?

— Дуже допомогли тренінги, які організував Тернопільський прес-клуб, запрошуючи кращих фахівців України. Це справді була безцінна допомога, за яку я дуже вдячна. Не пропустила жодного з них. І хоча спочатку, як і більшість колег, сприймала науку тренерів чисто як теоретичну, згодом почала вникати, розуміти, як це все можна застосовувати у власній практиці. І все частіше з'являлася думка: «Та це ж елементарно! Ми ж давно могли б робити це, але раніше ніхто не спрямував...». Багато допоміг своїми консультаціями в конкретних проблемних ситуаціях і юрист нашої обласної організації НСЖУ Роман Руснак. Чимало взяла я і зі спілкування під час тих самих тренінгів із колегами

з інших областей. Прислухалася, як вони роблять те чи інше, порівнювала, вибирала, що можна запозичити для своєї редакції. Ми всі люди творчі, а тут раптом треба було ставати підприємцями і починати вести бізнес, тому обмін досвідом мав і має особливе значення.

«Раджу не зволікати і не боятися!»

■ А що б ви насамперед порадили тим редакторам, які зараз тільки починають реформування своїх газет?

— У першу чергу — не зволікати, бо часу залишається мало. До кінця року їм треба буде пройти багато різних процедур, і вони не прості. А ще раджу не боятися! Бо багато редакторів, особливо в яких завжди були великі дотації, лякаються: «Як же ми будемо виживати, якщо влада не дасть грошей?». Знаєте, два роки тому я й сама так думала. Навіть при тому, що наша газета ніколи не отримувала надто значних дотацій. Нам виділяли відсотків 30 від необхідного, а решту — 70 — ми заробляли самі, тому досвід заробляння коштів потім дуже знадобився. Тепер я переконана — якщо думати, шукати і постійно розвиватися, то гроші заробити можна. А от якщо редактор тільки сидітиме й думатиме: «Ой, що ж то буде без дотацій!?» — то газета під його керівництвом точно не матиме майбутнього.

У нас, до речі, окрім трудового колективу, було ще аж три співзасновники — райрада, райдержадміністрація і міська рада. І на початку ми теж думали, як організувати з усіма ними співпрацю за угодами. Що ж, довелось походити — і ситуацію пояснювати, і зорієнтувати місцевих депутатів на закон про роздержавлення, і спільну думку шукати, але з часом все влаштувалося. Отримавши в червні минулого року документи про те, що ми вже ТОВ, поступово почали переходити на нові угоди, і з нового року пра-

Алла Омельчук та її команда.
Фото з архіву «Новин Шумщини».

цюємо за ними з усіма колишніми співзасновниками, жодних проблем із проплатами немає. Замість міськради, до слова, в нас тепер об'єднана територіальна громада, куди увійшло 18 колишніх сілрад. У зв'язку з децентралізацією робиться багато, тож і висвітлювати є що, тому є спільна зацікавленість у співробітництві. Налагоджуємо потроху співпрацю і з іншою ОТГ району. Районна газета наразі залишається найбільш доступним джерелом місцевої інформації, і в цьому — наша перевага. Тим більше що інтернет у сільській місцевості у нас ще не дуже поширений. Хоча в найближчій перспективі плануємо і свій сайт створити, бо розуміємо, що без цього зараз ніяк.

■ Що можете сказати про такі важливі показники тиражу та реклами — як змінилися вони після роздержавлення?

— Тираж від початку процесу роздержавлення, тобто за два роки, збільшили десь на півтори тисячі, і зараз він становить майже 4 тисячі. Для нашого району, де населення трохи більше 30 тисяч людей, це навіть дуже добре. А почали з того, що ще до роздержавлення сили, все проаналізували, і вирішили зменшити кількість офіціозу в газеті, натомість — збільшити кількість читабельних матеріалів, для чого навіть кількість сторінок додали, ризикнувши підняти витрати на папір та поліграфічні послуги. Як результат — зросла передплата, тираж, а, відтак, і кількість реклами в газеті. Якщо брати, приміром, одні з останніх номерів, то з 12 сторінок чотири, а то й п'ять — це лише реклама й вітання. У цілому, за останні два роки, її обсяг у газеті збільшився, приблизно, удвічі. Уже навіть подумували перейти на 16 сторінок, але через чергове підвищення розцінок на друк і папір поки що пригальмували.

У штаті редакції зараз сім працівників (від початку реформування, до речі, їхні зарплати теж зросли). Але двоє з них — у декретній відпустці, тож творчих, разом зі мною, фактично є лише троє. Але для випуску 12-сторінкової газети нас вистачає, бо кожний віддається роботі сповна. Колись мені здавалося, що чим більше сторінок, тим більше потрібно журналістів. Але ось наприкінці 2016-го разом із делегацією об'єднаної територіальної громади побувала в Польщі. Їздили пе-

реймати досвід децентралізації, і коли спитали, де б ще цікаво було побувати, то я попросилася в редакцію їхньої повітової газети. Вона виходить аж на 32 сторінках, а журналістів у штаті лише шестеро, і виявилось, що цього достатньо. Правда, в них значно більше рекламних сторінок, але ж це якраз те, що потрібно і нам.

«Копійка до копійки — молочні ріки»

■ Алло Миколаївно, більшість ваших колег переконані, що в районному містечку, де фактично нема ні промисловості, ні великого бізнесу, заробляти на рекламі неможливо...

— Не згідна! Так, у нас нема ні а такого бізнесу, ні промисловості — окрім хіба невеличких хлібозаводів та швейної фабрики. Але в газеті маємо, наприклад, великий відсоток чужої реклами. Такий досвід запозичили саме з почутого на згаданих уже тренінгах. Тепер, якщо хтось з редакційних працівників йде по дорозі і бачить рекламний банер, то записує номер телефону, відтак, телефонуюмо рекламодавцеві з пропозицією, пояснюючи користь для нього розміщення реклами ще й у місцевій газеті. Так само діємо, побачивши підходящу рекламу в обласній газеті, у «Фейсбуку» чи на якомусь сайті. Чотири-п'ять із десяти, до кого звертаємось, приймають наші пропозиції, тож зараз уже напрацювали солідну базу рекламодавців і з інших районів Тернопільщини, і з інших областей. До того ж чимало з них уже два роки дає рекламу постійно, бо переконалися у її ефективності. Та й місцевих оголошень побільшало відтоді, як зріс тираж.

Ще одне джерело доходу — це платні статті та політична реклама. Раніше нам приносили статті з усіх структур, і ми ставили їх безкоштовно, бо газеті виділяли дотацію. Тепер люди вже почали звикати, що ми — приватна структура і заробляємо на себе самі, тож і вони повинні заплатити за площу для своєї інформації. А для передплати використовуємо і метод соціального партнерства. Тобто,

■ ДОВІДКА «УМ»

За даними Держкомтелерадіо, станом на 1 травня цього року з 731 комунального та державного друкованого засобу масової інформації реформовано 197, із них 13 — державних і 184 — комунальних ЗМІ. Лідерами реформування є Миколаївська, Сумська, Тернопільська та Чернігівська області, де роздержавлено вже понад 50 відсотків газет. Тим часом, наприклад, у Київській області з 39 видань реформовано лише два, схожа ситуація і на Львівщині, а на Закарпатті ще не реформовано жодну з 17 газет. Тим часом Держкомтелерадіо вкотре нагадує, що ЗМІ, які не встигнуть до 1 січня 2019 року перереєструватися в Міністерстві юстиції, автоматично припинять своє існування, тому що їхні свідчення про державну реєстрацію втрачатимуть чинність.

школам чи лікарням, приміром, в яких із коштів не дуже, у більшості випадків надаємо газетну площу безплатно, але в обмін просимо посильної допомоги під час передплатної кампанії.

■ Під час телемосту між регіонами в серпні минулого року ви говорили, що, окрім випуску газети, ТОВ «Новини Шумщини» займатиметься ще й іншими видами діяльності. Чи є вже якісь результати?

— Ми обговорили в колективі цілу низку можливостей — зокрема, надання видавничих та інформаційних послуг (уже навіть пробували випускати календарі), відео- та фотозйомку, деякі інші варіанти. Але на сьогодні жоден із цих процесів ще не запущено. Ажте тут важливо все добре прорахувати, скласти грамотний бізнес-план, придбати сучасну техніку. Тому хоча спочатку закріпити ситуацію з газетою і закрити деякі ще невирішені питання. А потім — на повну силу взятися за розвиток додаткових напрямів діяльності товариства. Нехай вони навіть не даватимуть якогось дуже великого прибутку, але, як казав один знайомий: «Копійка до копійки — молочні ріки». Та й розвиватися у будь-якому випадку треба постійно. Я належу до людей, які ніколи не сидять на місці, завжди хочу придумувати і пробувати щось нове, тож не даю засиджуватися і своїм працівникам. ■

Станіслав Ніколаєнко
ректор НУБіП

«Чим наш університет відрізняється від інших? Тим, що намагаємося не тільки передавати знання, засвосні від попередніх поколінь, а ще й створювати нові знання. Наші кафедри, викладачі, аспіранти активно над цим працюють разом зі студентами. Ми, по суті, є дослідницьким університетом».

■ «КРУГЛА» ДАТА

До Голосієва – по знання

За 120 років Національний університет біоресурсів і природокористування України випустив майже 200 тисяч фахівців

Валентин ОБРАМБАЛЬСЬКИЙ

...Здається, університет був у цій чарівній місцині — на пагорбах Голосіївського лісу в обрамленні довколишніх озер — завжди, так органічно він вписався у тушній ландшафт. Хоча йдеться і не про часи Петра Могили, чиї дуби ще й досі стоять на сторожі Голосієва. Та доглядають за ними лісівники Національного університету біоресурсів і природокористування України, який днями на державному рівні відсвяткував своє 120-річчя. За цей час він випустив майже 200 тисяч фахівців, знання перших з яких перевіряв особисто Дмитро Менделєєв — голова екзаменаційної комісії на сільськогосподарському відділенні Київського політехнічного інституту. Саме з цього відділення, створеного у 1898 році, і розпочинався НУБіП — один із найстаріших в Україні і найбільших у Східній Європі вищих навчальних закладів.

«Серед лідерів НУБіП знову буде»

— Сьогоднішній університет — це майже 30 тисяч студентів та слухачів, які навчаються за майже 40 бакалаврськими і магістерськими спеціальностями та 60 освітніми програмами, понад 400 аспірантів, докторантів та здобувачів, знання котрим передають понад 3 тисячі науковців і педагогів, три навчально-дослідні господарства, де молодь набуває практичних навичок, — каже ректор Станіслав Ніколаєнко. — Наші студенти за підсумками фінальних турів всеукраїнських студентських олімпіад і конкурсів наукових робіт останніми роками займають лідерські позиції серед українських вишів. У цьому році вони знову демонструють на цих змаганнях такі ж високі показники. І хоча остаточних підсумків ще не підбито, але серед лідерів НУБіП знову буде!

Саме з їхнього середовища виходить справді талановита молода наукова генерація. Тільки цього року премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок удостоєні два представники НУБіП — Тетяна Іванова та Олександр Колодяжний. А спирається вона на здобутки численних наукових шкіл, на які так багата історія університету.

Саме молодь з властивою їй креативністю і почуттям гумору доклала чимало зусиль, аби якнайкраще представити свої факультети і навчально-наукові інститути на ювілейному Дні університету. Експозиція факультету конструювання та дизайну, представлена на ньому, запам'яталася жартівливими композиціями, зробленими студентами із деталей сільськогосподарської техніки, що давно вже відслужили свій термін: такий собі університетський техноарт. Хоча, як запевняє завідувач кафедри конструювання машин і обладнання В'ячеслав Ловеїкін, від жартів тут дуже мало: таким чином майбутні конструктори вчаться фантазувати і бути креативними. І це в речах серйозних вдається! Як це сталося з моделлю мобільного хірургічного госпіталю для зони АТО, точніше, зараз вже ООС, над технічною документацією виготовлення якої працював Павло Приходько зі студентського проектно-конструкторського бюро.

Молоді обличчя поважного віком університету

Чимало студентів не змогли долучитися до святкування ювілею альма матер: кількості з них, як і завжди, у кінці навчального року виїхали на

виробничу практику за кордон. Серед них і Валерія Христян, 20-річчя якої збіглося зі 120-річчям університету. Але майбутній технолог виробництва та переробки продукції тваринництва не забула передати слова вітань. І вони для університету не менш важливі, ніж від перших осіб держави. Бо саме молодь формує обличчя сучасного НУБіП.

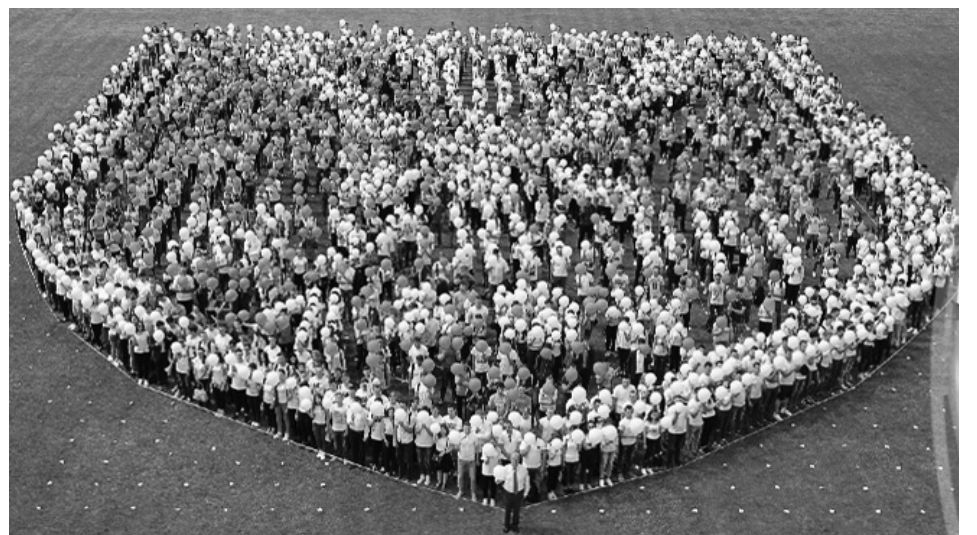
НУБіП — це ще й потужний осередок виховання особистості і патріотизму. Одним з останніх на сьогоднішні заходів у цьому плані став загальноуніверситетський твір з української мови, всі слова в якому починаються з однієї й тієї ж літери. Перемогу в ньому виборола майбутній землевпорядник першокурсниця Ольга Оцабера.

— Я дуже люблю українську, досить успішно школяркою брала участь у конкурсі імені Петра Яцика. І от тепер спробувала свої сили в університетських змаганнях. Хоча, щиро кажучи, на гран-прі й не розраховувала, — каже дівчина.

Студенти беруть активну участь у громадському і культурному житті. Більше трьох тисяч з них залучені в 14 художніх колективів і творчих студій, 12 з яких отримали гран-прі міжнародних та всеукраїнських творчих конкурсів. А традиційний міжнародний фестиваль «Голосіївська весна» — то справжня феєрія талантів, якій можуть позаздрити навіть професійні виконавці. Цьогоріч на сцені фестивалю виступили понад дві тисячі студентів-аматорів. Спортсмени університету традиційно беруть участь у спортивних змаганнях найвищого ґатунку — чемпіонатах світу, Європи та України. Тільки в травні Олександр Свиженко став чемпіоном Європи з кіокушинкай карате, чоловіча збірна — чемпіон України з перетягування каната, а жіноча — срібні призери цих змагань.

Ректор Станіслав Ніколаєнко зі студентами університету.

Ювілейний флешмоб: герб НУБіП.

Алея слави університету поповнилася ще трьома погруддями фундаторів вишу. Тепер тут увічнено 11 осіб, які прославили НУБіП.

Університетський ботанічний сад цьогоріч теж ювіляр — йому виповнюється 90 років. До ювілею вишу тут здійснено масштабну реконструкцію.

Університетський техноарт: майбутні студенти в захваті!

Віктор ВИШНЕВСЬКИЙ,
доктор географічних наук

Кожне українське село по-своєму унікальне. Приміром, село Моринці, що на Черкащині, відоме тим, що там народився Тарас Шевченко. Біля Києва є село Трипілля, яке уславилося тим, що в ньому знайдено археологічні пам'ятки, які зрештою дали змогу казати про стародавню Трипільську культуру.

Село Сарата, що в Путильському районі Чернівецької області, також незвичайне. Його вважають найвіддаленішим і найбільш важкодоступним селом України. Утім дістатися сюди цілком реально. Більше того, той, хто подолає 20-30 км, м'яко кажучи, не найкращої дороги, не пожалкує. Адже село справді дуже цікаве.

Вісім жилих будинків на все село

У цьому селі — лише вісім будинків, у яких живуть люди. В якійсь хаті залишилася лише одна бабуся, в інших живуть по дві-три душі. Тож загальне населення села становить близько 20 осіб (а в кращі часи, як стверджує «Вікіпедія», тут мешкало 200 людей).

Здається, коли населення таке невелике, порахувати кожного дуже просто. Але кілька дітей, які мають батьків у селі, більше часу проводять поза його межами, навчаючись у школі-інтернаті. Тож коли йдеться саме про постійних мешканців, то підрахунки досить проблематичні.

Звісно, що в селі, де так мало мешканців, немає ані магазину, ані поштового відділення. Але до цього люди звикли і якось дають собі раду.

Основа економічного життя мешканців Сарати — це їхня праця на землі. Дякувати Богу, її тут більш ніж удосталь. Хати розкидані одна від іншої на кількасот метрів. Тож скільки є сил і бажання — копайся на своїй ділянці. Щоправда, родить не так уже й добре — дається взнаки висота місцевості, яка приблизно становить 1100 м. Тож тут помітно прохолодніше, ніж у передгір'ї. Звичайна температура в липні — 15-18 градусів тепла, узимку стовпчик термометра опускається до мінус 30 і нижче. За цих умов плодових дерев у Сараті немає: не вирівають ані яблука, ані груші. Тож в основному селяни займаються городиною: вирощують картоплю, буряки, цибулю. Останнім часом, правда, раціон горян урізноманітнівся: з огляду на потепління почали вирівати й кабачки.

Худоби в Сараті більше, ніж людей

Інша важлива складова господарства — тваринництво. Оскільки пасовища великі, є змога тримати по три-п'ять корів. Виходить, що худоби в Сараті більше, ніж людей. Місцеві корови теж своєрідні — самі собі йдуть на пасовище і самі ж повертаються. Молока дають не так багато, але це не дуже важливо, адже продавати його все одно немає кому. Отже, практично все молоко родина використовує для власних потреб. Восени поголів'я меншає — у Сарату приїздить машина, що забірає м'ясо.

Зрозуміло, що в навколишніх лісах сила-силенна грибів та ягід. Отже ніхто з мешканців не сидить голодним. Хліб печуть удома, а коли є потреба в олії чи борошні, то домовляються з тим, хто привезе. Відстань до найближчого магазину хоч немала, але не така вже й велика — доїхати можна, хай і поганенькою дорогою.

Перший хлопець на селі

З об'єктів, які є в селі, мимоволі звертаєш увагу на красиву церкву. Як і належить, вона стоїть на горбочку, і тому її добре видно звідусіль. Храм, між іншим, діючий — почути слово Боже, причаститися, висповідатися тощо мешканці мають змогу в рідному селі.

А ще в селі, а точніше на річці, що має назву Сарата, є дерев'яна

гребля, яку колись збудували для сплаву лісу.

Вочевидь, як і будь-де, у Сараті є певні проблеми. Найбільш очевидна — це поступове зменшення населення. Приміром, на все село є один лише парубок, якого звать Максим. І водночас жодної дівчини! Звісно Максиму, якому 18 років, найбільше не вистачає спілкування з однолітками. А заохотитися він може хіба що віртуально. Хвалити Бога, технічний прогрес сприяв тому, що в Сараті тепер є мобільний і телезв'язок. Щоправда, для останнього потрібно встановити «тарілку».

Туристам на замітку

Зрідка до Сарати навідуються й туристи. Добре, що через село проходить наскрізна дорога. Зокрема, через Сарату можна зробити подорож із села Нижній Яловець в село Шепіт. До Нижнього Яловця відстань становить 20 кілометрів, в Шепіт — 18 км. Періодично ці відстані місцеві жителі до-

ГЛИБИНКА

Вище — тільки гори

У найвіддаленішому селі України, розташованому на висоті 1100 метрів, мешкає не більше двадцяти осіб

Гребля на річці Сарата.

Село хоч і невеличке, але церква тут є.
Фото автора.

Краєвид села: з сусідами через паркан тут не перекинешся словом-другим.

МАЙТЕ НА УВАЗІ

Селище з назвою Сарата існує також в Одеській області. На відміну від своєї буковинської тезки, одеська Сарата є селищем міського типу та районним центром. Кількість мешканців перевищує чотири тисячі осіб. Свою назву селище отримало від річки Сарата, що протікає територією Молдови та України. Це зовсім інша річка, ніж та, що дала назву буковинському високогірному селу. Сарата з Українських Карпат є притокою Білого Черемошу, це зовсім скромна річка (довжина — 15 км) порівняно з одеською тезкою (120 км), хоча вона теж несе свої води в межах двох держав — України та Румунії.

лають пішки. Тож якщо потрібен провідник, його можна знайти. А от до українсько-румунського кордону тут — рукою подати, якихось кілометрів п'ять, значно ближче, ніж до села Шепіт, адміністративною одиницею якого є Сарата.

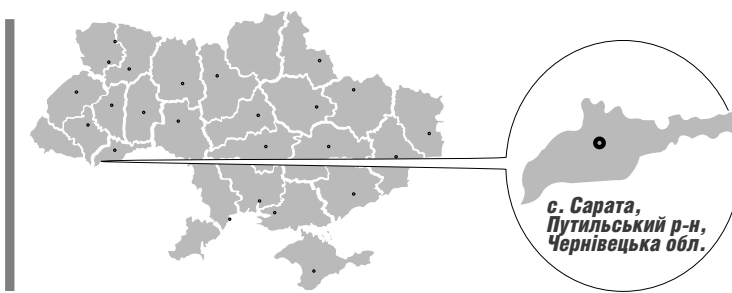
З місцевих об'єктів туризму потребує уваги доволі висока гора Томнатик, до якої від Сарати 4 кілометри. На самій горі стоять величезні і водночас дивовижні кулі. Це місце називають

Колишня військова станція «Памір» — туристів сюди мов магнітом тягне.
Фото з сайта xt.ht.

«Памір», адже таку назву мала розташована тут радіолокаційна станція, що функціонувала за часів Радянського Союзу.

Отже, з упевненістю можна сказати, що той, хто зазирне в Сарату, не пошкодує. ■

с. Сарата,
Путильський р-н,
Чернівецька обл.

■ НАУКА

Таємниці глибин

Уперше за чверть століття український Центр екології моря провів комплексне дослідження причорноморських територій

Ірина КИРПА

Науковці зуміли скласти детальну карту Чорного моря, з'ясувавши, де розташовані поклади нафти та газу. На це пішло два роки копіткої роботи, а також десятки проведених аналізів у закордонних лабораторіях.

Попутно вдалося скласти й приблизну карту розселення різних організмів по всій акваторії Чорного моря. Завдяки можливості брати проби з поверхні та з глибини у дві тисячі метрів, біологи швидко встановлюють шляхи проходження косяків риби, а також точно визначають склад морської води.

Гроші під реалізацію стратегічно важливої програми співробітники Центру шукали самостійно. Велика частина наукових робіт була профінансована партнерами з країн Євросоюзу, а от із бюджету України надходить не більше 40 відсотків від необхідного фінансування. Надбанням Центру екології моря стали також сучасні потужні прилади, які допомагають дослідити ґрунт та воду в Чорному морі.

— Важливі відкриття робилися на підставі аналізів за допомогою фахівців із Грузії та Євросоюзу, — розповіла керівник морських біоценозів Світлана Ковалишина. — Тепер ми точно знаємо, яким ресурсами володіє наша країна, та як це може бути використано у майбутньому.

Учені наукового Центру екології моря також детально дослідили зміни, що відбулися за останні 25 років на поверхні, у водній товщі, а також на морському дні. У доповіді йдеться про те, що прошарок кисню у воді з кожним роком стає тоншим, що згубно позначається на житті мікроорганізмів.

— Причиною погіршення екології моря стали пластикові пляшки, а також фрагменти побутового сміття, які забруднюють акваторію, — розповів директор Українського наукового центру екології моря Віктор Коморін. — Саме мікропластик на сьогодні є одним із найбільш небезпечних забруднювачів не лише акваторії моря, а й Світового океану.

Шкідливе сміття зменшує кількість мешканців Чорного моря, ускладнюючи доступ людей до тих стратегічно важливих ресурсів, яким поки що володіє Україна. Проведене глобальне дослідження допоможе вченим виробити стратегію з відновлення та поліпшення водних ресурсів.

Партнери з Євросоюзу вже пообіцяли й надалі надавати матеріальну допомогу групі ентузіастів із наукового Центру екології моря. Для них це не лише привід допомогти нашій країні вирішити наболілі проблеми, а й добра можливість отримати досить цінну інформацію. ■

Дар'я БАВЗАЛУК

Сергій Калабуха — відомий акваріуміст із 10-річним досвідом, експерт ЗМІ, власник мережі зоомагазинів у Львові, мандрівник, що відвідав 42 країни. У його колекції — понад 200 видів екзотичних рибок: від маленьких неончиків, що виблискують кольорами веселки, до хижих зубастих піраній. Спеціально для читачів «України молоді» Сергій розповів про рибок, мандри і втілення дитячих мрій.

■ Це правда, що у кожного виду риб свій норів?

— Правда. В риб усе, як у людей! Одні звиваються зграйками, інші самотньо і поважно облюбовують підводне царство з мушлями та декоративними замками. Деякі риби впізнають свого господаря і не їдять ні з чіхих рук, окрім його.

Акваріум в оселі — найкраще заспокоїливе. Наші клієнти розповідають, що у фойє офісу, в якому працюють, поставили акваріум — і колектив згуртувався. В обідню перерву між співробітниками тільки й розмов про кольорових та грайливих рибок. Або ще цікавий випадок: акваріум поставили у кімнати для переговорів. Вірите чи ні, але на ділових зустрічах частіше говорили працівникам «так». Навіть у готелях, де стоїть акваріум, люди, яких довго не заселяли, значно менше нервувалися: вони захоплено спостерігали за мешканцями підводного світу.

■ Як зародилося ваше захоплення рибками?

— В дитинстві я мріяв мати акваріум. Годинами в зоомагазинах та на ринках спостерігав за рибками і загадував бажання. Я тоді жив у Тернополі, а поряд із хатою був зооринок. Я ніколи не міг пройти повз — дуже любив тварин, але саме підводний світ був для мене загадкою, яку я обов'язково повинен розгадати! Від чого і любив найбільше біологію, хімію та географію. Мрія збулася у 33 роки, коли переселився у нове помешкання — власний будинок під Львовом. Перший акваріум купив аж на 375 літрів. У гаражі зробив риборозплідник. А першою моєю екзотичною рибкою

■ ЗАХОПЛЕННЯ

Почути рибу

Львів'янин утримує вдома 53 акваріуми і... розуміє мову їхніх мешканців

Приборкувач рибок.
Фото з архіву Сергія Калабухи.

був гнатохроміс. Він надзвичайний: його рот розтягується, мов гармошка, а ґрунт від бруду чистить, як порохотяг.

■ Як ви навчилися так розумітися на рибках, що це стало справою вашого життя?

— Роки навчання, досліджень та експериментів. Скільки помилок я робив! Ось деякі з них. Перше. На початку риби гинули. Мені здавалося, що вони — голодні, тому давав багато корму. А він падав на дно і закисав. От так я зрозумів, що рибок краще недогодувати. Друге. Воду колись налива в акваріум тільки дистильовану. А цього робити не можна. Тепер воду наливаю з-під крана, добре, якщо вона добу настояна. Для своїх 53 акваріумів використовую понад три тонни води. Третє. Часто змінював декорації (мушлі, камінчики) і створював рибкам стрес. Вони не встигали звикнути до нового середовища, сприймали його вороже і хворіли.

■ Зараз ви власник трьох успішних зоомагазинів. А тоді, у свій перший «дорослий» акваріум, яких рибок ви заселили?

— Моїми першими рибками

були гурами, скалярії, неони, меченосці, гупі, барбуси і сомик! Стандартний набір початківця-акваріуміста. Згодом мені схотілося чогось нового і цікавого. Я почав шукати однодумців, відвідувати з'їзди акваріумістів.

■ Знаю, що у вас у будинку живуть два коти і собака, як вони реагують на засилля рибок у вашій хаті?

— Живність у будинку — це щастя. Мої коти ніколи не полювали на рибок, а використовують численні акваріуми як поїлки — ходять туди пити воду. У нас узагалі всі між собою дружать!

■ Упевнена, що цікавих історій із таким домашнім зоопарком не бракує...

— У нас деякий час жила криветка-фільтратор, ми її називали Васильком. Був випадок, коли я чистив акваріум і Василько випав на підлогу. Так один із котів його схопив. Коли я почув хрускіт, швидко дістав із пащі прикушеного бідолаха і кинув назад в акваріум. Василько швидко отямився та ще жив довго навіть після атаки kota.

■ А як ви вирішили відкрити свій перший зоомагазин?

— Я вирішив свою дитячу мрію та доросле хобі перетворити на бізнес. Але з самого початку задумав, що це буде не просто магазин, а місце, де завжди буде чути дитячий сміх та збиратимуться однодумці. Тепер у нас уже три магазини, де є не тільки рибки, а і пташки, хом'ячки, кролики. Коли діти доглядають за маленькими живими істотами, вони стають відповідальнішими. Щодо дорослих, вони приходять відпочити, подивитися на красу та отримати професійну пораду.

■ Які переваги домашнього акваріуму?

— Узагалі акваріум у хаті — це найкраще заспокоїливе. Це спільні теми для розмов, спільне захоплення, яке гуртує родини. Це можливість покреативити: самим створювати та міняти підводні декорації. Побачили гарний камінь на вулиці — забирайте його до себе в акваріум.

■ Ви мандрівник зі стажем. У мандрах досліджуєте підводний світ?

— Я належу до тих мандрівників, які всюди відкривають для себе нове у своїй сфері бізнесу. Мандруємо з дружиною активно: печери, вулкани, джунгли та пустелі. Людмила Калабуха — відома бізнес-тренерка і письменниця, всюди звертає увагу на те, що і як продають у різних країнах світу, та привозить купу нових бізнес-ідей. Я натомість усюди досліджую, в яких умовах які риби живуть у природному середовищі. Навіть йдучи на ризикі! Коли я поліз дивитися в найбільші водоспади світу Ігуасу (розташовані на кордоні Бразилії й Аргентини), як у дикій природі плавають мальки сомика-анциструса, мене ледь не затримала місцева поліція! І в Ісландії крижана вода не стала перешкодою, щоб як слід розгледіти мешканців північних вод. Ось такі пригоди в мене були у всіх 42 країнах, де я побував, від Норвегії і Британії до Камбоджі та Перу.

А створити власний підводний світ із рибками з найекзотичніших країн у вас удома — хіба це не диво? І я щасливий, що цьому диву допомагаю стати реальністю в акваріумах наших клієнтів. ■

■ ПЕРЕМОГА

Чортова дюжина для першої кралі

Красуню VIRA FEST 2018 стала дівчина, яка виступала під 13-м номером

Людмила НІКІТЕНКО
Черкаська область

У Чигирині, козацькій столиці України, відгримів традиційний дводенний фестиваль VIRA FEST 2018, який тут проводять уже втретє. Його локації були розгорнуті в легендарному місці — на території відновленої резиденції Богдана Хмельницького. У програмі свята було понад два десятки окремих заходів і подій, на ньому виступили драйвові музичні групи і зіркові виконавці.

На фестивалі, у межах конкурсу таланту і краси «Красуня VIRA FEST», вибрали найчарівнішу та найталановитішу вродливицю.

Як повідомили «Україні молодій» організатори свята, за цей титул змагалися тринадцять дівчат. А переможницею стала майбутній медик — 17-річна Мар'яна Левченко із Черкас, яка виступала під номером 13. Їй вручили каблучку з діамантами від ювелірного Дому ZARINA та сер-

тифікат на мандрівку до Праги від компанії CoralTravel.

Сама дівчина каже, що в житті немає нічого неможливого і досягти можна будь-якої висоти. Вона любить читати, захоплюється психологією, танцями та спортом, гарно малює і займається волонтерством.

На фестивалі учасниці конкурсу продемонстрували неймовірної краси вишиті сукні від черкаської родини Теліженків та дизайнерів Олега Садницького та Яни Козловської.

Жителям Чигирини та гостям фестивалю запам'ятався автоквест «Скарби гетьмана» від автомобільного клубу «Черкаси», благодійна вистава «Наталка-Полтавка» від Черкаського драмтеатру, виступи співачки Злати Огневич та групи KAZKA, конкурс духовної пісні, літературна гутірка просто неба «Чтиво», ярмарок «Козацька столиця», фестиваль вуличної їжі «Просто ІЖА(к)».

Фестиваль VIRA FEST цього року під-

Цьогорічна красуня VIRA FEST 2018 Мар'яна Левченко.
Фото з «Фейсбука».

тримала Черкаська єпархія УПЦ КП, Черкаська обласна державна адміністрація, Чигиринська районна державна адміністрація та Чигиринська міська рада. ■

Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка Національної академії наук України; Фонд сприяння розвитку мистецтв; газета «Україна молода»; Центр рейтингових досліджень «Еліт-Профі»

БІОГРАФІЧНИЙ РЕЙТИНГ

Лабораторія майбутніх бестселерів:

союз пера й архіву

Наталія МАРЧЕНКО

25 років тому при Національній бібліотеці імені В. Вернадського засновано Інститут біографічних досліджень, а самий головний український книгозбірник виповнилося 100. З нагоди обох ювілеїв засновано щорічний Біографічний рейтинг. Метою рейтингу є виявлення та популяризація наукової біографічної продукції, яка з різних причин нині доступна лише обмеженому колу читачів, що несправедливо і щодо авторів та їхньої праці, і стосовно користувачів, позбавлених змоги задовольнити інформаційні потреби. Щойно оголошено результати першого опитування і на Книжковому арсеналі нагороджено авторів-переможців.

Направду ця акція прагне не так «підбити підсумки», як формувати культуру творення та читання біографічних текстів та навички користування бібліотечними ресурсами. Інакше кажучи, допомогти дослідникам біографій «вий-

ти в люди», за межі академізму. Важливо було означити, НАС КІЛЬКИ коло «людей із біографією» в Україні ширше за ту кульку навколо манітарних оповідей, які тиражуються. А головне — ми хочемо змінити ситуацію, спонукати пресу й письменництво «олуднювати» простір українства, іти до бібліотек і знаходити нові імена, ідеї, сюжети.

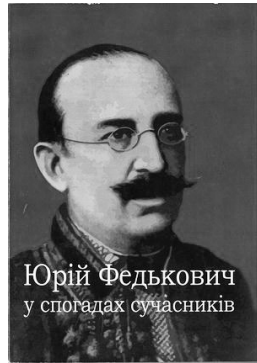
Отже, рейтинг — як платформа перспективної співпраці: тих, хто вміє досліджувати, але слабо володіє белегристичними навичками, — з літераторами, для котрих архівна робота обтяжлива. Рейтинг не як відзнака, а як процес.

Зрештою, маємо декілька відомих науковців-біографістів, що уже зажили сла-

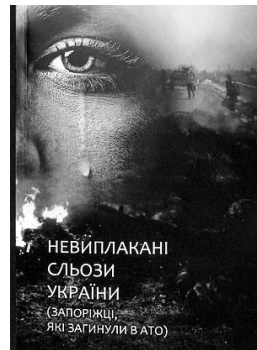

ви вправних белегристистів: Ігор Гирич, Петро Кралюк, Микола Тимошик, Тарас Чухліб. Усі вони серед 25 експертів «Біографічного рейтингу», куди входять практично всі, хто ретельно відстежує джерелознавчі праці.

В рейтингу чотири номінації. Перша, що має перспективи виходу на найширшого читача, звється вичерпно: «Життєписи». Друга різниться хіба множинним об'єктом дослідження — «Колективна біографія». Третя, «Джерела біографії», це переважно спогади та епістолярна спадщина. Схоже, що листи та мемуари незрідка цікавіші доволі примітивного і вторинного ще в нас нонфікшну. Й нарешті, «Біобібліографічні покажчики» — здавалося б, «сухі», а проте уже готові матеріали для прог-

Юрій Федькович у спогадах сучасників

рам, статей, а чи й романів. До речі, саме цими працями цікавляться насамперед іноземні користувачі наших наукових бібліотек.

Усі видання, що номінувалися, — 2017 року випуску. Інститут біографічних досліджень, засновник рейтингу, та усі провідні книгозбірні країни беруть на себе промоцію видань з топ-списків, включно із замовленнями на закупівлю. Детально із «правилами гри» та експертною радою «Біографічного рейтингу» можна ознайомитися на сайті <http://ecopsy.com.ua/rating/rating.php>.

янки, котра певний час училася в США, й узагальнила їх: «Розумники. Як виховати успішну особистість» (К.: К.Фунд, 2017).

Насправді висновки авторки доволі прості, їх здатні зрозуміти навіть члени Академії педнаук України. Головний: «Школа — не фабрика покорі, а фабрика знань»; успішною є та школа, в якій немає дітей, що нудьгують. Усе тримається на вчителів — рівень видатків на освіту загалом і одного учня зокрема, наповненість класів (крім початкової школи), рівень технічного оснащення самі собою не зумовлюють покращення показників дітей.

Цікаво: за результатами PISA Сполучені Штати посідають посереднє місце, хоч різноманітних тестів складається там багато і постійно, а от фінські діти, лідери PISA, мають лише один дуже серйозний іспит наприкінці школи і він реально впливає на їхнє майбутнє (із зарплатнею включно). Про «освітню істеріку» в Південній Кореї годі й згадувати: за підсумками тестів учні потрапляють в один із трьох провідних університетів, що майже автоматично обумовлює все подальше життя.

Освітні держави вірять у вимогливість: «Рівність — головна цінність справедливості, підкріплена коштами й узаконена відстроченим сортуванням — точна ознака вимогливості». Незалежність учителя — ознака вимогливості: вчителі та директори шкіл мають достатню свободу дій, щоб працювати, як підкаже професійне чуття, а не міністерські обіжники. Вони звітують про результати, але незалежні у виборі методів. З іншого боку, це — й свобода дітей, адже наполеглива праця передбачає невдачі, бо неможливо чогось досягти не помиляючись. Вимогливість і свобода формують у дітей такі надзвичайно важливі для подальшого компетентного життя риси характеру як цілеспрямованість, наполегливість, працездатність.

Педагогіку започаткував Ян Амос Коменський, розробивши класно-урочно-предметну систему; Й.Г.Песталоцці наголосив на розвитку здібностей дитини; розробник тесту PISA Андреас Шляйхер ще в юності зробив висновок: «Не можна виміряти те, що має значення в педагогіці, — людські якості... Тобто в педагогіці немає нічого наукового, і саме тому я обрав фізику». Може, час шукати своїх Шляйхерів і фінансувати їх, а не Академію педнаук? ■

ОБРІІ

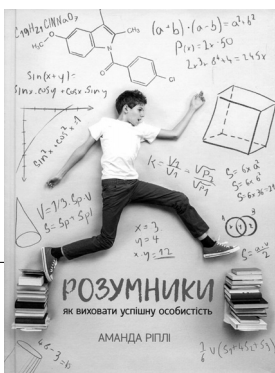
Вчителі, що наповнюють ВВП:

досвід успіху без АПН

Костянтин ДИКАНЬ

Нарікати на якість шкільної освіти так само звично, як скаржитися на погоду. Поліпшення тут є наслідком цілеспрямованих дій урядів. Як свідчить досвід, скажімо, Південної Кореї, Фінляндії, інших країн без значних корисних копалин, — там те зростання ВВП сталося саме завдяки вдаль освітній політиці.

Міжнародна система тестування PISA дозволяє оцінювати вміння дітей читати, рахувати, логічно й критично мислити, користуватися базовими знаннями з природознавства та соціології — порівнювати показники з навичками однолітків з інших держав. Північний моніторинг, що включає 18 тестувань, демонструє зміни в рівнях освіти. Аманда Ріплі проаналізувала результати цього моніторингу та враження трьох американських підлітків, які за обміном навчалися в державних школах Польщі, Південної Кореї, Фінляндії, а також коре-

Номінація ЖИТТЄСПИС

Table with 10 rows listing nominees for the Biography category, including titles like 'Академік О.В.Фомін' and 'Валентина БЕЗДРАБКО'.

Номінація КОЛЕКТИВНА БІОГРАФІЯ

Table with 10 rows listing collective biography nominees, including 'В.А.ВЕРГУНОВ' and 'Відділення інформатики НАН України'.

Номінація ДЖЕРЕЛА БІОГРАФІЇ

Table with 10 rows listing source of biography nominees, including 'Л.М.ДЕНИСКО, Ю.К.РУДАКОВА' and 'Книжкові знаки європейських бібліотек'.

Номінація БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

Table with 10 rows listing bio-bibliography reference nominees, including 'Асєєв Юрій Сергійович' and 'Варвара з роду Терещенків'.

■ ПРЕМ'ЄРА

Кайданки і кохання Аврори

Казково-фантастичний модерн «Сплячої красуні» Радю Поклітару

Валентина САМЧЕНКО

Чи знайдеться той, хто не пам'ятає казку про старезну-престарезну фею, яку не запросили на народини довгоочікуваної донечки короля і королеви?! Не сходила чаклунка вже багато років зі своєї вежі, тому всі були певні, що її давно нема у світі живих. А вона без запрошення прийшла, не отримала — як інші — коштовного столового набору, тому набажала немовляті сну на 100 років із 16-річного віку після того, як уколеться веретеном.

Найвідоміший варіант казки «Спляча красуня» («Зачарована красуня») — який опублікував ще у 1697 році француз Шарль Перро. Так само досить поширена редакція братів Грімм із Німеччини з'явилася більше, ніж через століття.

Знаний хореограф сучасності Радю Поклітару — засновник і художній керівник театру «Київ Модерн-балет» — заглибився ще далі в історію створення однієї з найпопулярніших у світі казок і, як завжди у своїй творчості, додумав нових героїв та змінив долю класичних персонажів. У «Сплячій красуні», прем'єра якої відбулася у Києві 23 травня, зла чаклунка — молода претендентка на серце короля, яку він зневажив вибором іншої; придворних замінили фантастичні звірі; а Аврора проспала не 100 років, а до початку ХХ століття.

Основою для постановки стала перша в історії європейської літератури двотомна збірка казкового фольклору «Казка казок» (1634 і 1636 роки) неаполітанського письменника Джамбаттіста Базіле. Одна з 50 новел із тих стародруків — про сплячу зачаровану красуню.

Першим, хто підтримав намір хореографа Радю Поклітару взятися за постановку гранд-балету «Спляча красуня», був посол Швейцарії в Україні Гійом Шойрер, шанувальник його творчості. Гійом Шойрер зауважує, що одна з причин реалізації українсько-швейцарського проекту: українське коріння композитора Петра Ілліча Чайковського.

Король Флорестан і фея Карабос.

кого, чий балет «Спляча красуня», представлений у 1890 році, посів визначне місце серед світових шедеврів балетного мистецтва. До речі, коли вперше задумувався показ в Імператорському театрі ХІХ століття, було озвучене побажання додати казці Шарля Перро балетного шарму часів Людовика ХІV, аби вона сподобалася французьким послам.

«Неможливо встояти перед сліпучою пишнотою цієї фантастичної музики — геній композитора дарує натхнення хореографам і захоплення глядачам ось уже 128 років. Не втримався і я», — констатує Радю Поклітару.

«Спляча красуня» у репертуарі театру «Київ Модерн-балет» довершує балетну триаду Петра Чайковського. Інтерпретацію «Лускунчика» показують із 2007-го, «Лебединого озера» — з 2013-го. (Обидві постановки відзначені премією «Київська пектораль»).

Новий світ «Сплячої красуні» вимальовувала відома художниця-сценограф зі Швейцарії Маріанн Холленштайн. Її картини представлені в багатьох європейських галереях, вона створює декорації для опери, балету і драматичного театру в Швейцарії, Німеччині, Греції, країнах Африки та Ізраїлі. Її останньою роботою, до київської, була класична «Спляча красуня». «Але перше, що вона мені повідомила: «Це буде зовсім інший балет,

ніяких барочних замків, жодних арок на сцені», — каже Радю Поклітару. І додає: «Я дуже задоволений результатом співпраці».

«У грудні минулого року зателефонував Радю Поклітару і запропонував робити костюми для двоактного балету», — розповідає Дмитро Курята, керівник відділу стилю одного з вітчизняних телеканалів. Він створював костюми для всіх постановок номерів Радю Поклітару у дев'яти сезонах шоу «Танцюють всі!».

І долучився до дизайну костюмів численних образів у трьох одноактних роботах «Київ Модерн-балету»: «Жінки у ре мінорі» і «Довгий різдвяний обід» (прем'єри 2014 р.), а ще «Вгору по річці» (2017 р.)

Дмитро Курята зізнається, що зо два тижні був у колапсі: не знав, як втілювати задуми Радю Поклітару. Потім до середини січня погоджували ескізи. Уже у лютому почали робити костюми для всіх і маски за особливою технологією пап'є маше — для міфічних істот, які живуть лише у цій виставі: фенікса, октопуса, козлотура...

«І нехай двір ясновельможного монарха у нашій «Сплячій красуні» — це не улесливі царедворці, а неймовірно фантастичні створіння, а молодий король знаходить свою сплячу принцесу не через 100, а через 800 років, — неважливо. Головне те, що наша вистава, як і її

Придворних у постановці Радю Поклітару замінили диво-звірі.

Маленька Аврора — лялька. Фото з сайту kmb.org.ua.

класичне першоджерело, — це гімн справжньому, всеперемагаючому коханню!» — каже Радю Поклітару.

Любовний трикутник «король Флорестан — фея Карабос — чарівна Клеманс» підштовхує до того, що дитя кохання Аврору закайданять і зачинять у дівочій спальні для її ж блага, щоб не укололася шипами червоної троянди... А потім вона протриватиметься намаганням видати її заміж. І Карабос здійснить своє пророцтво. Аврора прокинеться через 800 літ. І казка буде, хто б сумнівався, з іншим фіналом, аніж у Шарля Перро...

Головні ролі на прем'єрі балету 23 травня і днем раніше на допрем'єрному показі виконали: Аврора — Катерина Глоба (Олена Салтикова), Дезіре — Ілля Мірошніченко (Артем Шошин), король Флорестан — Андрій

Чаплик (Дмитро Кондратюк), королева Клеманс — Ксенія Якущенко (Ольга Оніщенко), фея Карабос — Ольга Оніщенко (Галина Кондратюк), Кавалер-красень — Артем Шошин (Ілля Мірошніченко), кавалер Товстий танцівник — Мішель Фондю (Ігор Волошин) та інші.

Спочатку «Сплячу красуню» Радю Поклітару показали, як і дебютну виставу «Київ Модерн-балету» у 2006-му, на сцені Театру імені Франка. Буквально за пару тижнів її встигли побачити на ювілейній «Мельомені Таврії» у Херсоні і Миколаєві. Найближчі покази на завершення театрального сезону — 26 червня у Києві та 9 і 10 липня в Одесі. На літо запланована прем'єра вистави в одному з міст Швейцарії, а також на хореографічному фестивалі у Білорусі. ■

■ ЮВІЛЕЙ

Рекорд «Золотих ключів»

Найтриваліше акапельно виконує українські пісні легендарне тріо

Тетяна МІЩЕНКО

У Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» 4 червня поринули у спогади народна артистка України Марія Миколайчук, народна артистка України, Герой України Ніна Матвієнко, народна артистка України, відмінник освіти Валентина Ковальська. Цих співачок усі знають як тріо «Золоті ключі».

Півстоліття тому колектив знаменитого Хору імені Григорія Верьовки поповнили випускниці хорової вокальної студії Ніна Матвієнко та Валентина Ковальська. Марічка — дружина актора Івана Миколайчука, вже декілька років

працювала у цьому колективі. Вперше як тріо ці жіночі голоси зазвучали у хаті буковинців Марії та Івана Миколайчуків.

«Ой попід гай зелененький брала вдова льон дрібненький» — їхня перша пісня. А згодом у репертуарі стало понад 200 найкращих пісень зразків.

Вдячні слухачі називали їх найзолотішим тріо, найспівучішими соловейками. Фольклор для тріо в другій половині ХХ століття став своєрідною формою захисту у культурі, філософії, релігії, магії і просто історичним шансом зберегти пісенну спадщину. Це тріо унікальне, три його голоси гармонійно злилися, створюючи гімн українській пісні.

Крім концертів, співачки виявляли акторську майстерність у кіно: знімалися й озвучували фільм «Пропада грамота» (1973), музичні кінроботи Олега Бійми, наприкінці 80-х років — повнометражні документальні фільми Василя Вітра «Цвіт папороті», «Тризна. Іван Миколайчук», «Глибокий колодязь».

Концертні програми 70—80-х років тріо «Золоті ключі» проходили у найпрестижніших залах Києва, а також у містах та селах України. Виступали разом із народною артисткою України Нілою Крюковою. Співачки гастролювали в Канаді та Англії, виступали у Грузії, Франції, Польщі, Молдові та в

Валентина Ковальська, Ніна Матвієнко і Марія Миколайчук. Архівне фото з сайту ukrmusic.org.

інших країнах Європи.

Тріо «Золоті ключі» віднині має свідоцтво Книги рекордів України, яке засвідчує рекорд у найтривалішому акапельному виконанні українських пісень.

До речі, студія звукозапису «Оберіг-XXI» свого часу випустила альбом «Пісні українського народу», «Найкращі українські пісні» та «Ой летіли дикі гуси» за участі тріо «Золоті ключі». ■

■ ДО ДАТИ

Наклав на струни руки

Рятівник національної традиції Георгій Ткаченко після Другої світової війни залишався єдиним у світі, хто грав на старосвітській бандурі

Юрій ЕЖЕЛЬ

У світі відомо чимало історій порятунку, де йдеться про людей чи матеріальні цінності. Втім є надважливим спасіння і нематеріальної спадщини, зокрема традицій та звичаїв.

Є традиції — є культура. Є культура — є нація. Є нація — є держава.

Століттями Росія намагається знищити українські традиції. І нині спостерігаємо за несамопитим прагненням нашого північного сусіда привласнити історію Київської Русі, переписати на свою користь сторінки українського героїчного епосу, підігнати під себе образи наших героїв (згадаймо театральні-гротескне помирання запорізьких козаків зі славослов'ям «землі русской» на устах в екранізації Бортком «Тараса Бульби»). Наша мова, культура, традиції — під постійним прицілом імперських зазіхань уже сотні літ.

Тож хотілося б розповісти про внесок Георгія Кириловича Ткаченка (1898—1993) у збереження наших духовних цінностей, який іще варто сповна осмислити. 120-річчя з дня його народження нещодавно відзначили у Києві у Музеї Гончара.

Георгія Кириловича знають не лише як бандуриста, він також відомий як художник, архітектор, реставратор. Нещодавно відбулася виставка його художніх робіт у Переяславі в Музеї кобзарства, незабаром планується наступна, у цьому ж місті в музеї-заповіднику архітектури. Його картини зберігаються в музеях Львова, Богуслава, Переяслава-Хмельницького, найбільше — у Музеї історії Києва.

Народився на Курщині

Народився Георгій Ткаченко 5 травня 1898 року в українській слободі Глушківській на Курщині, в родині ремісника. Після закінчення у 1917 році Курського реального училища отримав художню освіту в Харківському художньому училищі, пізніше приїхав до Москви, де вступив у ВХУТЕМАС, котрий закінчив 1929 року (майстерня академіка Щусєва), одержавши звання архітектора-художника.

Московський період його життя (20-50-ті роки) був доволі насиченим. Він брав участь у створенні московських парків імені Горького, Лефортово, на Воробійових горах та інших. Розписував всесоюзну Виставку передового досвіду, як головний архітектор планував центр для ветеранів праці, владав у Московському архітектурному інституті.

Із 1954 року повернувся в Україну, щоб «жити між своїми людьми». Вже на пенсії став учасником українського Товариства охорони пам'яток історії та культури. На громадських засадах об'їздив усю Україну: Крим, Полтавщину, Поділля, Закарпаття. Скрізь заміряв, замальовував, фотографував палаци, вітряки, церкви. Все це або пішки, або якимось транспортом за свою мізерну пенсію «по старості». Відбував усе життя, але вважав себе щасливою людиною, він був абсолютно незалежний і в житті, і в своїй творчості.

У Києві Георгій Ткаченко написав чимало етюдів біля Кирилівської церкви, в Кончі-Заспі, на Совських ставках — у ті часи там була мальовнича природа, пастухи з кіньми.

Зі спогадів Михайла Селівачова: «Ткаченка знали як автора акварелей, ледь не щороку експонованих на його персональних виставках «Мальовнича Україна», спочатку в Києві, потім — у багатьох інших містах. Ще більше він імпував молоді як учасник популярних тоді кобзарських концертів (які наближалися до жанру своєрідної проповіді) і єдиний представник уже напівза-

бутої «зінківської» школи гри на старовинній діатонічній бандурі. Сучасний світ Георгій Ткаченко не те що зовсім не визнавав, але прагнув за можливості мати з ним яконайменше спільного, вважаючи радянську владу карою за гріхи народу, що її треба терпіти й сподіватися на повернення Божої милості. Він жив уявою в затишному для себе минулому, котре було для нього справжньою вартою уваги реальності.

Пожвавлювався Георгій Ткаченко, коли говорив, приміром, про свій вступ 1917 року до Харківського художнього училища, про вперше побачених там бандуристів. Він як носій української мови й культури (хоч ніколи не вчився в українській школі) любив ледь не всіх наших класиків — від Сковороди й Шевченка до Грінченка та Рильського, багато чого цитував напам'ять, особливо Глібова, земляків-слобожанців Квітку-Основ'яненка, Щоголіва».

Учився у харківських бандуристів

Був він активним краєзнавцем, захистником пам'яток історії. Зокрема, у Чайках під Києвом виявив унікальну церкву і добився, щоб зі Львова туди приїхали реставратори. Втім, коли вони завітали — храм уже згорів. Георгій Кирилович вважав це за свій гріх, казав, що якби не викликав реставраторів, то вона б іще стояла і ніхто б її не палив.

Георгій Ткаченко працював до кінця життя. Навіть суттєво втративши зір, зробив пристрій у вигляді бінокля, щоб іще можна було щось писати.

«Інструмент для бандуриста — це його душа, як вже звикне до неї, то життя без бандури йому й немає, — говорив Георгій Ткаченко. — Я традиційний бандурист, ще трошки зрячий, захопився цією справою ще у юнацькі роки, як навчався в Харківському художньому училищі. Це було до революції, це, то був 16-17-й рік. Якоюсь випадково побачив і почув бандуриста, біг по хліб, коли чую — щось бринить. Підхожу, си-

Георгій Ткаченко.
Фото з сайту bandurka.etnoua.info.

дить бандурист старенький, з повадирем, співає «Ой Морозе-Морозенку, ти славний козаче». Це мене так причарувало, що з того моменту я і сам на цей шлях потрапив. Випадково бандура попалась мені на розвалці стара, віддавав її в реставрацію і почав навчатися. На той час у Харкові були бандуристи: і Кочугура-Кучеренко, Гнат Гончаренко, Гнат Хоткевич, тож було косяк послухати. А тоді все життя вдосконалювався, знайомився з бандуристами, багатьох я знав, оце останній мій друг, однопілок мій, Єгор Хомич Мовчан — бандурист був чудовий, це останній із тих традиційних сліпих бандуристів».

Кобзарем, на спів якого звернув увагу Георгій, був Петро Древченко. Його повадир саме кудись забіг, тож Григорій Ткаченко запропонував провести кобзаря додому. Жив Петро Древченко у селі Залютіне — тоді віддаленому куточку Харкова. Відтоді між співцем і хлопцем зав'язалися приятельські взаємини. Древченко на прохання навчити гри на бандурі віджартовувався, вважаючи наміри юнака несерйозними. Та Георгій вслухався у гру співців, запам'ятовуючи виспівані пісні і дум, а вдома намагався самостійно підібрати почуті від кобзарів мелодії і потроху співати. Невдовзі, впевнившись у щирості прагнень хлопця, Древченко почав його навчати гри.

Як згадував Георгій Ткаченко, кобзар «наклав йому на струни руки» і навчив основних принципів традиційної співогри.

диційного кобзарства. Йдеться про старосвітську бандуру, яку не слід плутати з великою академічною бандурою — цезовсім іншим інструментом. Тож саме Георгій Ткаченко у ХХ столітті є тією зв'язковою ланкою, єдиною людиною, котра передала цю традицію наступним поколінням, які пізніше створили кобзарські цехи, що наразі існують у Києві, Харкові, Львові. Вони нині цю традицію оберігають і розвивають. Георгій Ткаченко навчав таких тепер відомих людей, як Микола Товкайло (теперішній цехмайстер Київського кобзарського цеху), Віктор Мішалов, Микола Будник, Михайло Хай, Володимир Кушпет, Тарас Компаніченко, Василь Перевальський, Володимир Прядка.

Спадщина майстра

Згадує художник Василь Перевальський: «До 70-х років Григорієм Кириловичем взагалі ніхто не цікавився, він нікому не був потрібний, лише ми вдвох із ним, як потоваришували ходили по Совських озерах, до Обухова, там стара церква, вітряк неймовірний, він це все фотографував, замальовував. Ткаченко виявив, що в усій Україні він єдиний грає по-старосвітському. Він відчув, що потрібно комусь із молодих передати мистецтво гри на старосвітській бандурі. Він мені запропонував, щоб я подумав, як можна зробити бандуру. Є майстер Василь Іванович Сніжний — він першокласний столяр, працював в училищі на Львівській площі, і хоче недорого — 60 карбованців за бандуру. Кажу — Георгію Кириловичу, то я ж перший замовник. «Ну й замовляй, вона тоби знадобиться хоча б для натюрморту».

Георгій Кирилович зі своєю бандурою (яка зараз у музеї народних інструментів) зробив хороше креслення, — він же архітектор, Сніжний зробив бандуру. Моя бандура була другою після інструмента Георгія Кириловича, і він вже мав на чому вчити свого учня. Поступово приходили навчатися — Володимир Прядка, Селівачов Михайло, і почало збільшуватися коло, навіть приходили студенти консерваторії, зокрема Віктор Мішалов».

Георгій Ткаченко вважав, що необхідно відновлювати не лише інструменти, а й саму форму кобзарської організації — про це він говорив, коли з'явилися послідовники. Не показово, поступово, старосвітське співцтво все активніше почало виявляти себе серед громадськості. Традиційне кобзарювання просто неба, «між люде» одразу викликало інтерес. Крок за кроком новітні традиційні виконавство знайшло в українському культурному просторі свою нішу. Очолити створений кобзарський цех випало майстрові, художнику і поету Миколі Буднику.

Кобзарські цехи тепер є в різних містах України, розвивають свою діяльність, залучають нових учнів, яким належить власноруч виготовити обраний інструмент — найчастіше це кобза, бандура, колісна ліра. Часом хлопці також виготовляють давні гусли, гудочки, торбани. Дехто реконструє і одяг тих часів. Хлопці виступають просто на вулиці, на різноманітних масових — переважно етнічних — заходах, беруть участь у радіо- і телепередачах, зйомках фільмів. ■

Про правду

(Пісня з репертуару Георгія Ткаченка)

Нема в світі правди, правди не зіскати,
Що вже тепер правда, стала неправдою жити.

Що вже тепер правду — усі зневажають,
А вражу неправду барзе поважають.

Що вже тепер правда, стоїть у порога,
А брудна неправда сидить кінець столу.

Що вже тепер правду — ногами топаять,
А вражу неправду медом налувають.

Що вже тепер правда — сидить у темниці,
А вража неправда засіва в світлиці.

Що вже тепер правда — слезами ридас,
А злая неправда — бенкету справляє.

Що вже тепер правда — в брехнях потонула,
А злая неправда собі все здобула.

Що вже тепер правда — правда вже померла,
А хитра неправда собі все зажерла.

Що вже тепер світу в душах приблизився,
Хоч рідного брата тепер стережися.

Після цього з бандурою він уже ніколи не розлучався. Репертуар, який він перейняв у старих виконавців, згодом включав багато дум, псалмів, кантів. За десятиліття освоєння старосвітського кобзарства Георгій Ткаченко став глибоким знавцем давнього співцького мистецтва. А пізніше Георгій Кирилович почав формувати навколо себе прихильників старосвітської музики. Після смерті Єгора Мовчана (з яким вони були добрими друзями, «ходили одними стежками») Георгій залишився єдиним у світі носієм тра-

Григорій ХАТА

ЗБІРНА

Наприкінці нинішнього сезону національні футбольні збірні опинилися в різних ментальних кондиціях. Одні збірники активно занурилися в підготовчий процес до чемпіонату світу, котрий 14 червня стартує в Росії. Інші, попри наявність у їхньому розкладі товариських поєдинків, більшою мірою були поглинуті роздумами про майбутню відпустку.

За словами головного тренера збірної України Андрія Шевченка, саме «валізний настрій», який спостерігався в окремих його підопічних, не дозволив «синьо-жовтим» виграти контрольний поєдинок у збірної Марокко. «Відчувалося, що команди перебувають у різних ігрових кондиціях», — очільник української команди пояснив головну причину нічийного підсумку поєдинку з африканською збірою.

В окремих епізодах марокканці досить серйозно переважали «синьо-жовтих» і мали достатньо нагод, аби вразити ворота Андрія П'ятова. Утім, як відзначив Шевченко, продемонструвавши в складних ситуаціях командний дух та бійцівські якості, його хлопці змогли «витягнути» гру «на нуль».

Здається, останнім часом вітчизняні вболівальники мають дещо завищені очікування до національної збірної, котра переживає процес своєї перебудови і не може демонструвати всуціль переможний футбол.

Звісно, збірну Албанії «синьо-жовті» вже давно переросли. І, як підтвердження цього факту, розгромна перемога над скромним албанським колективом — 4:1, котра після невразної гри проти марок-

У пошуках власного стилю

Розгромивши в контрольному поєдинку албанців, українська команда на мажорній ноті завершила сезон

ТАБЛО

Товариські матчі

Албанія — Україна — 1:4 (Коноплянка, 31, 90; Ярмоленко, 36, 45 — Ндой, 88; У: Лунін, Соболев, Бурда, Кривцов, Бутко (Караваяв, 82), Зінченко (Сидорчук, 71), Малиновський (Коваленко, 71), Коноплянка, Ярмоленко, Марлос (Шапаренко, 57), Бесседін (Селезньов, 46)). **Марокко — Україна — 0:0** (У: П'ятов, Караваяв, Бурда, Кривцов, Матвієнко, Зінченко, Степаненко (Малиновський, 64), Ярмоленко (Марлос, 46), Коваленко (Шапаренко, 46), Коноплянка (Сидорчук, 76), Селезньов (Бесседін, 46)).

канців для тренерського штабу української збірної стала добрим заспокійливим бальзамом. «Попросили хлопців зіграти в матчі на результат», — розповів після гри Шевченко.

Після матчу проти Марокко наставник «синьо-жовтих» зробив низку змін в основному складі, назвавши ротаційний процес своєю тренерською філософією. «Для мене важливо, аби всі, кого ми запрошуємо на тренувальні збори, розуміли свою позицію на футбольному полі. Гра показала, що гравці розуміють своє завдання й своє місце в ігровій схемі», — відзначив Андрій Шевченко.

Водночас поєдинки проти Марокко та Албанії — без сумніву, не найсильніших

У матчі проти албанців у збірної України проблем не було.
Фото з сайту ffu.ua.

спаринг-партнерів — укотре оголили найбільш проблемне місце української збірної. Вийшло так, що за 180 хвилин ігрового часу не відзначився жоден із номінальних форвардів нашої збірної. А чотири голи у ворота албанців — у першу чергу, заслуга досвід-

чених «вінгерів» «синьо-жовтих», які грають у бундеслізі, — Андрія Ярмоленка та Євгена Коноплянки. Непогано виглядав у запропонованій Шевченком ігровій схемі й натуралізований бразилець Марлос. «У цілому в команди з'являється власний стиль гри, і це дуже

важливо», — наголосив Коноплянка.

Перевірити ж результати своїх тестових напрацювань команда Шевченка зможе на початку осені, коли з перервою в кілька днів зіграє з Чехією та Словаччиною в дебютному розіграші Ліги націй. ■

Олексій ПАВЛИШ

А ІНШІ ЯК?

Перед стартом «мундіалю» його учасники, прагнучи набрати оптимальної форми, проводять товариські матчі. У суперники по спарингах головні фаворити обирають як можливих конкурентів на ЧС-2018 у Росії, так і відвертих «андердогів».

Так, срібний призер останнього світового форуму — Аргентина — вирішила перевірити лінію атаки проти скромної збірної Гаїті. «Товарняк» укотре довів визначальну роль Ліонеля Мессі для «альбісесте»: в активі зіркового бомбардира — «хет-трик».

Не так вдало поки грає чинний чемпіон — Німеччина. «Бундестім» у контрольному матчі перед захистом титулу поступилися австрійцям (уперше за 32 роки). Загалом же «Маншафт» не перемагає у п'яти поєдинках поспіль.

Це непокоїть їхнього головного тренера Йоахіма Льова: «Поразка мене дратує, ми не реалізували на практиці те, що планували, були необачними в атаці. З такою грою у нас не буде шансів у Росії. Але ще є час, щоб виправити помилки».

Цікаво, що у спарингу проти Австрії зіграв основний голкіпер німців Мануель Нойер, який 9 місяців через травму перебував поза грою. Ману пропустив двічі, але встиг зробити два сейви. І в підсумку таки потрапив до остаточної заявки збірної на «мундіаль».

Минулого тижня повернувся на поле після ушкодження і Неймар — форвард «ПСЖ» допоміг бразильцям дотиснути хорватів. Головний тренер «селесао» Тіте у матчі з «картатими» дав зіграти і представникам УПЛ — Фреду і Тайсону: футболісти «Шахтаря» вийшли на поле за десять хвилин до фінального свистка.

Фред, до речі, найближчим часом може перебраться у «Манчестер Юнайт-

Дорогою на «мундіаль»

Німці перед початком ЧС-2018 не перемагають у п'яти поєдинках поспіль, а Неймар дарує бразильцям звитягу над хорватами

Голкіпер «Бундестім» Мануель Нойер повернувся на поле після 9-місячної паузи.
Фото з сайту: <https://www.dfb.de>.

ед» за 60 мільйонів євро. Британські ЗМІ пишуть, що 25-річний півзахисник підпише з «червоними» контракт на чотири роки. На швидкості завершення трансферу наполягає і Тіте: «У нас питали поради щодо цього переходу. Ми ж порадили вирішити питання

якомога швидше, щоб Фред зосередився на виступах за національну команду».

Не менш активно готуються до «мундіалю» фіналісти Євро-2016 — Франція і Португалія. «Сині» обіграли чемпіонів світу-2006 італійців, які

ТАБЛО

Товариські матчі. Іспанія — Швейцарія — 1:1 (Одріосола, 29 — Родрігес, 62), **Бразилія — Хорватія — 2:0** (Неймар, 69; Фірміно, 90+4), **Мексика — Шотландія — 1:0**, **Ісландія — Норвегія — 2:3**, **Бельгія — Португалія — 0:0**, **Англія — Нігерія — 2:1** (Г. Кехілл, 7; Г. Кейн, 39 — Івобі, 47), **Австрія — Німеччина — 2:1** (Гінтерреггер, 53; Шлоф, 69 — Озіл, 11), **Франція — Італія — 3:1** (Юмтіті, 8; Грізмани, 29; У. Дембеле, 63 — Бонуччі, 63), **Австралія — Чехія — 4:0**, **Аргентина — Гаїті — 4:0** (Мессі, 17 (пен.), 58, 66; Агуєро, 69).

цього разу залишилися за бортом турніру, а підопічні Фернанду Сантуша розписали мирову з бельгійцями.

Вочевидь, прагнутиме реабілітуватися після провалу на останньому форумі й тріумфатор ЧС-2010 — Іспанія. Минулого тижня омолоджена «Фурія роха» на чолі з досвідченими Піке, Іньєстою Рамосом та Дієго Костою зіграла вничю зі швейцарцями.

Після матчу тренер піренейців Хулен Лопетегі покаржився на нереалізацію голевих моментів: «Провели матч на хороших швидкостях і з високою інтенсивністю. Упевнений, в іншому поєдинку ми б змогли реалізувати хоча б половину тих шансів, які створили». ■

Еліна Світоліна
українська тенісистка

«Не вважала себе фавориткою цьогорічного «Ролан Гарроса».

Григорій ХАТА

Пробившись до когорти найсильніших за рейтингом тенісисток планети, другий рік поспіль, з огляду на свій високий номер посіву, перша ракетка України Еліна Світоліна автоматично ходила серед фаворитів Відкритої першості Франції.

Додаткових рейтингових балів на її успішний виступ у Парижі додавав і триумф на представницькому турнірі в Римі, котрий передувє «Ролан Гарросу».

Утім і в 2017-му, і в нинішньому в році «ґрунтовий шолом» для Еліни завершився невдачею. Усі сподівання спортсменки та її вболівальників на переможне завершення «РГ» знову розбилися об гору незрозумілих подій та факторів.

Що казати, коли торік у чвертьфіналі «Ролан Гарроса» Світоліна віддала своїй суперниці — Сімоні Халеп — практично виграний поєдинок. Так само подив і здивування викликав результат української пари й у поєдинку третього кола цьогорічного «РГ» проти іншої румунки — Міхаели Бузарнеску. У рейтингу WTA суперниць розділяє три десятки позицій, утім цей факт аж ніяк не допоміг четвертій ракетці планети з України пробитися до четвертого кола змагань. «Упевнений, що наступні десять поєдинків із Бузарнеску Еліна виграє, але сьогодні потрібно прийняти цю поразку від Міхаели», — відзначив тренер української тенісистки Тьєррі Аскьон.

Григорій ХАТА

Коли два роки тому жіноча збірна України з гандболу вперше у своїй історії не пробилася до фінальної частини чемпіонату Європи, багато хто з вітчизняних шанувальників гри в «ручний м'яч» розцінив невдачу наших гандболісток як випадковий, хоча й неприємний епізод. Однак минулого зовсім небагато часу й історія повторилася — жіноча гандбольна збірна України знову опинилася поза межами заключної фази континентальної першості.

Якщо проліт вітчизняних гандболісток повз ЧЄ-2016 і можна було вважати випадковим, то друга поспіль невдача переводить їхній провал на шляху до Євро в статус закономірної події. Рівень жіночого гандболу в Україні вже давно не витримує критики. «Напівпрофесіональний чемпіонат», «студентська ліга» — характеристик, які за останні роки отримала вітчизняна суперліга, нині існує доволі багато. Але, попри доволі низький рівень внутрішньої першості, національну збірну «на плаву» бодай якось підтримували дівчата-легіонери. Утім і в цій сфері, схоже, вже можна говорити про поступовий занепад.

Призначаючи перед стартом відбору на ЧЄ-2018 на посаду головного тренера жіночої збірної України, як характеризували у ФГУ Бориса Чижова, людину незаангажовану й нейтральну, керівництво вітчизняного гандболу сподівалося на те, що досвідчений фахівець, більше знайомий із чоловічою гандбольною специфікою, зможе об'єднати зусилля українських гандболісток у процесі відбору на майбутнє Євро.

ТЕНІС

Один із десяти

Фаворитка цьогорічного «Ролан Гарроса» з України не змогла пройти далі третього кола турніру

Друга ракетка України Леся Цуренко вперше в кар'єрі пробилася до четвертого раунду «Ролан Гарроса». Фото з сайту tennisua.org.

За словами французького спеціаліста, кожна суперниця, котра стоїть нижче в рейтингу, хоче виграти матч у представниці «топової» когорти. І хоча в команді Світоліної знали, як

гратиме Бузарнеску, показати в матчі весь свій потенціал українка не змогла. «Будемо шукати причини невдачі», — заявив Аскьон, з яким, до слова, перша ракетка України лише

нещодавно розпочала співпрацю.

На думку окремих експертів, причиною цьогорічної поразки Світоліної в Парижі 33-й ракетці планети могли

стати ментальні фактори, адже об'єктивних (видимих) причин для невдачі у тенісистки, котра вже не раз перемагала значно рейтинговіших суперниць, на перший погляд, бути не повинно. Так, перед грою з Бузарнеску Еліна мріяла про зустріч із Сереною Уїльямс, хоча, дивлячись на турнірну сітку, можна говорити, що українка забігла занадто далеко, адже її теоретична зустріч у Парижі могла відбутися не раніше фіналу. «Не вважала себе фавориткою цьогорічного «Ролан Гарроса», — немов виправдовуючись за невдачу, заявила після фіаско Бузарнеску Світоліна.

А от друга ракетка України Леся Цуренко до числа фаворитів Відкритої першості Франції-2018 не входила навіть теоретично. Ба більше, 39-та позиція в рейтингу WTA не дозволяла їй перебувати навіть у числі сіяних «РГ»-2018. Однак це не завадило Лесі вперше в кар'єрі пробитися до четвертого раунду «ґрунтового шолома», здолавши на шляху до 1/8 фіналу 15-ту та 19-ту тенісистку планети — Коко Вандевеге та Магдалену Рибарикову відповідно. «Командна робота дала результат», — відкрила секрет успіху друга тенісистка України.

Нагадаємо, що кращим результатом українських тенісистів-чоловіків на цьогорічній Відкритій першості Франції стала участь Сергія Стаховського в матчі другого кола, в якому наш співвітчизник поступився новій зірці чоловічого тенісу — Міші Звереву з Німеччини — 3:6, 7:6, 6:7, 1:6. ■

ГАНДБОЛ

Легіонер — не панацея

Не маючи потужного кадрового резерву, жіноча гандбольна збірна України знову не кваліфікувалася на чемпіонат Європи

Жіноча збірна України з гандболу вдруге поспіль не пробилася на чемпіонат Європи. Фото з сайту xsport.ua.

Програвши стартовий поєдинок кваліфікації беззаперечному фавориту свого квартету — чинним чемпіонкам Європи та світу з Норвегії, вітчизняні гандболістки перемогли команду Хор-

ватії, окресливши таким чином свої наміри боротися за другу перепустку від групи на континентальний форум.

Утім, як з'ясувалося згодом, та перемога, здобута українками

в Сумах, виявилася єдиним їхнім успіхом у єврокваліфікації. Загалом ситуація в групі «1» розгорталася таким чином, що окрім безапеляційного доміатора — збірної Норвегії, — на другу пе-

ТАБЛО

Чемпіонат Європи. Жінки.
Кваліфікація. Група 1. Хорватія — Україна — 28:25. Норвегія — Швейцарія — 41:18.

Підсумкове становище: Норвегія — 12, Хорватія — 6, Швейцарія — 4, Україна — 2.

репустку на ЧЄ-2018 претендували три команди. Навіть попри затьожну серію невдач, у разі гостючої перемоги в заключному турі над командою Хорватії, «сильно-жовті» могли розраховувати на поїздку до Франції, де наприкінці року відбудеться Євро. Виграли б у «картатах» — і якщо б не з другого, то з щасливого третього місця — потрапили українські гандболістки на фінал континентального форуму. Проте досягти бажаного результату в хорватському Вуковарі підопічним Бориса Чижова не вдалося. Як відірвалася господарки від українок на три голи після першого тайму, з такою ж різницею збірна Хорватії й завершила доленосний для розподілу у «першому» кварталі європутівок матч — 28:25. До слова, найрезультативнішим гравцем у матчі стала румунська легіонерка збірної України Ірина Глібо, на рахунок котрої — вісім результативних кидків. ■

ХРОНІКА

Фехтування

На етапі Кубка світу в Тунісі іменита українська шаблістка Ольга Харлан виборола «срібло». У вирішальному поєдинку турніру досвідчена миколаївка з різницею в один бал (14:15) поступилася французькій Манон Броне. ■

Адреналіна ШУГАЙ

НА РУШНИЧОК!

Холостяк дозрів

Олег Ляшко нарешті поставив штамп у паспорті

Олег Ляшко з Росією: тепер уже законне подружжя.

Лідер Радикальної партії Олег Ляшко нарешті набув офіційного статусу одруженого чоловіка. Зі своєю багаторічною супутницею Росією він узяв офіційний шлюб і одразу ж виклав фото з церемонії розпису. Наречена була в червоній сукні, наречений — у синьому костюмі з червоною краваткою. Привітати свого лідера прийшли однопартиїці нареченого. «Нова українська сім'я. Більше щасливих сімей і дітей у нашій рідній найкращій Україні!» — написав радикал на своїй сторінці у «Фейсбукі». Уважне журналістське око одразу вихопило з контексту натяк на дітей, тож у мережі поповзли чутки про те, що незабаром Олега та Росію доведеться вітати ще з однією приємною подією.

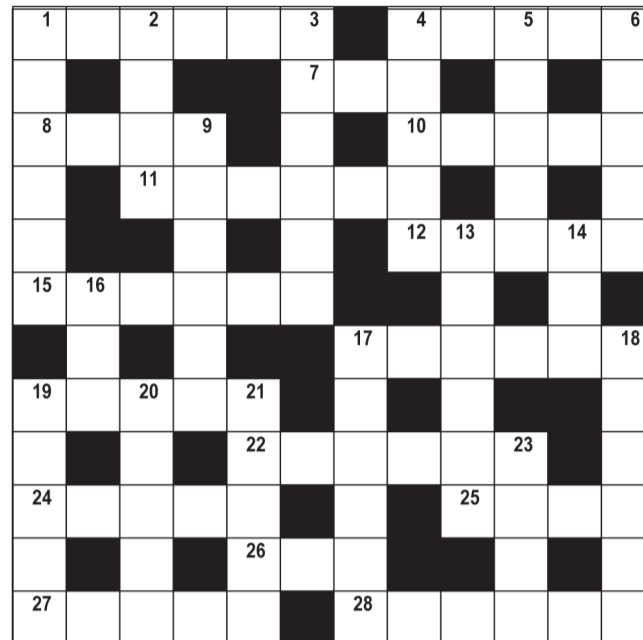
Утім чутки — на те вони й чутки, аби тренувати бурхливу уяву журналістів світської хроніки. Насправді ж про намір одружитися 45-річний Олег Ляшко повідомив ще на початку квітня. «20 років я думав, чи варто це робити. Я хотів би ще 20 років подумати, але Росіта не дала. Поставила ультиматум: або йдемо, або думай з іншою. А нам інша не треба, нам потрібна найкраща», — цитує Ляшка «Таблоїд» із посиланням на «ТСН». Тоді ж радикал повідомив і дату весілля. Слова Ляшко дотримав: 2 червня таки повів свою кохану під вінець.

Як відомо, Олег із Росією разом уже 20 років. Познайомилися новоспечені молодята в 1998 році в залі ігрових автоматів, де Росіта

працювала адміністратором. Наречена народилася в Дніпропетровську в родині військового. Її прабабуся була іспанкою, звідти й екзотичне ім'я — саме на честь бабці Росіти майбутню дружину політика так нетривіально назвали. Росіта Сайранен (тепер вже Ляшко) — за освітою бібліограф суспільно-політичної літератури, про-

те за фахом не працює. В одному з інтерв'ю жінка зізнавалася, що хотіла б мати роботу, пов'язану з дітьми. Пара довго не те щоб приховувала, а швидше, не афішувала свої стосунки. Вперше разом Ляшко й Росіта з'явилися на публіці лише наприкінці 2011 року. На той час пара вже виховувала спільну доньку Владиславу, якій

нині 16 років. Після одруження теж чи не єдиним відомим Олександром-холостяком лишається співак Олег Винник. Проте й там, як розвідали журналісти, не все так просто з холостяцьким статусом. Подейкують, що Винник давно одружений зі своєю бек-вокалісткою, просто вміло приховує ці стосунки... ■

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №59

По горизонталі:

1. «Японська вишня», цвітіння якої є в Японії національним святом.
4. Гранульоване тверде паливо з відходів переробки деревини.
7. Нечиста сила нижчої ієрархії.
8. Улюблена пара року школярів.
10. Український музичний інструмент.
11. Іспанська золота монета.
12. Природна мінеральна фарба червоно-брунатного або жовтого кольору.
15. Іспанський бойовий флот.
17. Найманий робітник.
19. Президент Палестини.
22. Місто на Закарпатті.
24. Екзотичний птах із великим жовтим дзьобом.
25. Корабель героїв, що вирушили на пошуки золотого руна.
26. Традиційний початок католицької молитви до Богоматері.
27. Прізвисько Анни Фірінг, героїні п'єси Бертольда Брехта про долю маркітанки під час Тридцятилітньої війни в XVII столітті.
32. Творче псевдо співачки Тетяни Ліберман.

По вертикалі:

1. Екс-генсек НАТО.
2. Ім'я радянського футбольного коментатора, чоловіка грузинської актриси Софіко Чіаурелі.
3. Головний негативний персонаж фільму «Біле сонце пустелі».
4. Російське місто.
5. Німецький хімік, автор теорії бродіння і гниття.
6. Жіноча прикраса на го-

лову, схожа на діадему, яку одягають у винятково урочистих випадках.
9. Річка на Франківщині.
13. Столиця Канади.
14. «Ворог» заліза.
16. Невільник.
17. Столиця Киргизстану.
18. Товстостінна глиняна чи скляна посуда з ручкою для пива.
19. Представник індіанського племені з надзвичайно розвинутою культурою.
20. Музичний знак, що скасовує бемоль або діз, відновлюючи основне звучання ноти.
21. Прісний силос, який виготовляють із пров'ялених трав.
23. Ім'я радянського композитора, автора перших пісень у стилі рок-н-рол «Найкраще місто землі» та «Королева краси».

Кросворд №57 від 30 травня

ПРИКОЛИ

Жебрак просить у перехожого:
— Подайте на хліб.
— Вибач, друже, дрібниці немає, в мене картка.
— Ось через таких, як ти, довели мобільний термінал купити.

— Дідусю, а ти пам'ятаєш першу дівчину, яку ти поцілував?
— Я вже й останню щось не пам'ятаю!

На батьківських зборах у садку:
— Шановні батьки! Слідкуйте за своєю поведінкою. Після вихідних за сніданком усі діти за столом цокуються!

— Люба, мені наснився чудовий сон, нібито я ще холостий і про-

шу твоєї руки.
— І чого ж ти так задоволений?
— Ти мені відмовила.

Грибник у лісі знаходить величезний червоний гриб.
— Зозуле, прокукуй, скільки мені жити залишилося?
Чути довге кування.
— Значить, істинний. Беремо!

Ходиш-ходиш на ці корпоративи і завжди одне і те саме — нудно й одноманітно. Але якщо пропустиш, наступного дня чуєш: «Як учора класно було».

— Абраме, кажуть, ти одружився. Вдало?
— Ні, вікна у двір.

ПОГОДА

6 червня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер північний, 5-10 м/с. Температура вночі +10...+12, удень +21...+23.

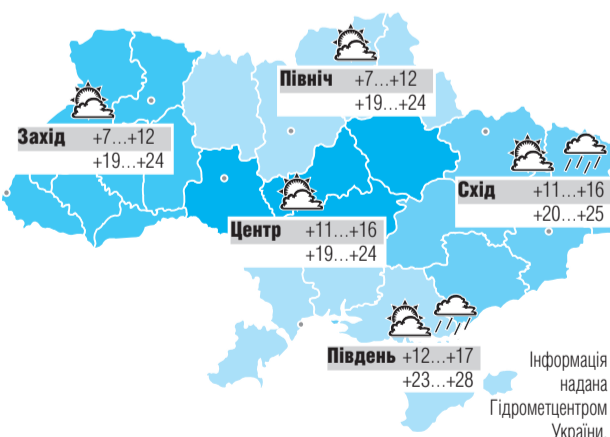
Миргород: без опадів. Уночі +13...+15, удень +21...+23.

Вінниця: без опадів. Уночі +13...+15, удень +21...+23.

Одеса: місцями короточасний дощ. Уночі +14...+16, удень +25...+27.

4 червня температура води на узбережжі **Чорного та Азовського морів** становила 19-22 градуси, у **Дніпрі** біля Києва — 22.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, без опадів. **Трускавець:** уночі +9...+11, удень +21...+23. **Моршин:** уночі +9...+11, удень +21...+23.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса:
03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон для довідок:
т./ф.: (044) 454-84-92
Рекламне бюро:
т./ф.: (044) 454-88-86,
reklama@umoloda.kiev.ua
Відділ реалізації:
т./ф.: (044) 454-84-41,
sale@umoloda.kiev.ua

«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kiev.ua>

Відділи:

новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;
права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;
міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;
економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;
медицини — povnyu4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;
соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,
«Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,
«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,
«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,
«Вітаємо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:
«Преса України» — у Києві
Зам. 3009059
«Видавничий дім
«Високий Замок» — у Львові
Зам. блок № 375
Верстка та виготовлення фотопортретів —
комп'ютерний центр
редакції «УМ»,
тел.: 454-87-71
Газета виходить
у вівторок, середу,
п'ятницю — суботу (спільний номер)
Тираж 86734